

Koristen nauk

S slovesno predajo poslov, ki je bila v sredo na tržaškem županstvu in ki se je danes ponovila v palači tržaške pokrajine, se je dejansko začelo novo upravno obdobje tržaške občine in pokrajine. Potekli so torej skoraj trije meseci od upravnih volitev, ki so obnovile ti dve važni predstavniški telesi, preden sta mogli pričeti redno poslovati. To je vsekakor predolga doba; odločno preveč časa sta bili najvažnejši tukajšnji upravno-politični ustanovi brez pravega in odgovornega vodstva, kar je nov vzrok, da se je rešitev številnih upravnih in drugih vprašanj ponovno zavlekla in se je s tem ojačila že tako toga in počasna birokracija.

Mnogi in tudi odgovorni ljudje zvrčajo krivdo za takšno stanje na zapleteni mehanizem italijanske demokracije. Mislimo pa, da to ne drži — vsaj ne popolnoma — ker smo prepričani, da je predvsem od ljudi, katerim je ta mehanizem namenjen, odvisno, če in kako deluje. Osnovna hiba italijanskega političnega življenja, in sicer tako v vsedržavnem kot v tukajšnjem ožjem merilu, je po splošnem in tudi našem mnenju odločno preveliko število strank in stranic ali struj v eni sami stranki. Znano dejstvo je namreč, da se nekatere strančice in struje ohranjajo pri življenju ne zaradi svojih programov, temveč predvsem zaradi določenih voditeljev ali oseb, ki si s »političnim udejstvovanjem« hkrati zagotavljajo eksistenco.

Naravno je zato, da ob takih priložnostih, kot so pogajanja in razgovori za sestavo koalicijskih vlad, pokrajinskih in občinskih odborov itd., prihajajo do izraza čisto osebni momenti, ki žal imajo premnogokrat tudi odločilen pomen, čeprav se vse to skuša skrivati pod plaščem »načelnih, svetovnonazorskih« in podobnih vprašanj. V resnici pa gre le za zadostitev osebnih ambicij, ki so navadno združeni s kakšnimi osebnimi materialnimi koristmi.

Kdor je od blizu spremljal dolgotrajna pogajanja za sestavo sedanjega tržaškega občinskega in pokrajinskega odbora, se je lahko ponovno prepričal o utemeljenosti zgornjih trditvev. Res je sicer, da so tvorila predmet pogajanj med strankami tudi zelo važna, pereča in aktualna vprašanja, kot na primer sredinsko-leva politika ali odnosi med italijansko večino in slovensko manjšino, a je prav tako tudi res, da je bilo mnogo, žal praznega besedičenja o zadevah, ki so za široko javnost popolnoma nevažne.

Ali moremo za takšno stanje naprtiti vso odgovornost mehanizmu italijanske demokracije? Mislimo, da ne. Mnogo večjo pozornost bi morali predvsem posvetiti vzgoji političnih kadrov, zlasti njihovi moralni vzgoji. Pravična in učinkovita politika ni samo odvisna od spretnosti in sposobnosti, temveč predvsem od morale vodilnih kadrov in njihovega čuta za pravičnost.

To je eden izmed naukov, ki izhajajo tudi ob začetku poslovanja novih uprav v našem mestu.

D. L.

VZDUŠJE VLADNE KRIZE KLJUB ZAUPNICI

Morova vlada sredinske levice preživlja kritične ure in ni izključeno, da bo prišlo v najkrajšem času do njenega odstopa, četudi je zaenkrat sklenila, da tega še ne bo storila. Vendar se pojavljajo v okrilju vladne koalicije vedno hujše težave med strankami, posebno med krščanskimi demokrati in Nennijevimi »enotnimi« socialisti, ki sicer v tem pogledu (in tudi v drugih) niso tako zelo enotni.

Vladna kriza se kuha že dalje časa, pravzaprav je vedno v zraku, kajti sodelovanje med krščanskimi demokrati in socialisti je vse prej kot lahko. Pravzaprav tudi ni nihče pričakoval, da bo, ko se je Nennijeva stranka odločila, da likvidira zavezništvo s komunisti in stopi v vladno ter se končno še združi s socialnimi demokrati. Zato je danes težko govoriti o kakih razočaranjih ali o neuspehu tega eksperimenta, ki bo verjetno trajal še naprej, tudi če pride do vladne krize. Pač pa se pri tem kažejo nekatere hude hibe italijanske parlamentarne in strankarske demokracije.

PORAZ VLADE V SENATU

Do zapletov je prišlo dejansko sredi prejšnjega tedna zaradi nekega vprašanja bolj tehničnega značaja. Vlada je doživela namreč v senatu poraz pri glasovanju o zakonskem dekretu, ki naj bi uredil vprašanje plač nameščencev zavodov socialnega zavarovanja. Plače (in odpravnine) nameščencev teh zavodov, ki bi morali služiti ljudski blaginji, a so se spremenili v velebirokracije ter si sami določali naravnost bajne plače (za italijanske razmere) in odpravnine — seveda le bolj tisti, ki so bili direktno pri korih — so namreč vzbujale v zadnjih mesecih v italijanski javnosti precej več pozornosti, kot pa je ljubo tistim, ki jih uživajo, in o tem se je razpisal celo ves evropski tisk. Vlada je doživela v senatu poraz ne toliko zaradi nasprotovanja senatorjev vladnih skupin njenemu zakonskemu predlogu, ampak zaradi tega, ker je bilo preveč odsotnih in so tako prevladali bolj disciplinirani nasprotniki.

Mnogi so pričakovali, da bo vlada zaradi tega odstopila, toda vlada je sklenila, da ne odstopi, ker ni v takem položaju, da bi morala v smislu ustave odstopiti, pa tudi politično da to ne bi bilo primerno. Stranke vladne večine so se namreč po njenem izrekle za vladni predlog o plačah osebja zavarovalnih zavodov, preglasovana pa je bila vlada v senatu zaradi tega, ker ni bilo navzočih dovolj vladnih senatorjev, ne pa zaradi tega, ker bi jih bila večina proti. Torej ni ustavnega in političnega razloga za odstop, po mnenju vlade.

VLADNA KRIZA JE V ZRAKU

Vendar je, kot rečeno, vladna kriza v zraku, ker takih vprašanj, ob katerih se tarejo med seboj mnenja krščanskih demokratov in socialistov, je precej, lahko bi celo rekli, da vedno več. Poleg tega obstoji v enotni socialistični stranki, ali bolje rečeno, v njeni parlamentarni skupini močna četa, ki bi tudi že rada prišla na vrsto, da bi prišla v vladno in nadomestila sedanje socialiste v njej. Ta četa postaja nestrpna in grize uzdo. Zato sili strankino vodstvo, naj sproži vladno krizo, kateri se Nenni upira.

Cetudi so znane zadeve, ki so bile povod za to trenje v vladi (to so zadeva z državnimi odkupi žita, zadeva Federconsorzi, zadeva kreditnih zadrug, šolsko vprašanje itd.), pa gre v bistvu kot vse kaže, vendarle bolj za to, da je med krščanskimi demokrati in socialisti še premalo izčiščena idejna osnova za sodelovanje v vladi. Obojim manjka daljnoročne idejne delovne perspektive za sodelovanje, vse je le bolj improvizirano, plod vsakodnevnih kompromisov. To povzroča neprestana trenja v koaliciji in nevarnost vladne krize, na drugi strani pa tudi vedno bolj dokazuje, da je ta improvizacija sodelovanja pravzaprav še najbolj trden temelj Morove vlade, kajti prej ali slej se vedno najdejo kompromisi.

Pri vsem tem pa vendarle trpi ugled italijanske demokracije, ker vzbuja to večno barantanje med strankami vtis, da se o vsem odloča zunaj parlamenta, med strankarskimi prvaki, v obliki nekakih napol zasebnih sporazumov, kupčij in izsiljevanj med strankarskimi voditelji in da nimata parlamentarni zbornici, v katerih bi morale biti sklenjene vse pomembne odločitve, nobene prave besede več. Parlamentu je dodeljena — po tej perspektivi — samo še vloga, da potrdi take voditeljske sporazume.

KRIZA ZA KRIZO ZMANJSUJE ZAUPANJE V DEMOKRACIJO

Očitno je, da preživlja krizo bolj italijanska demokracija kot celota, kakor pa vlada. Vladna kriza je samo odraz te splošne politične krize. Opazovavec ima včasih vtis, kot da so se italijanski politiki — in tudi ljudstvo — že nekako preobjedli demokracije ter začenjajo postajati objestni, kakor človek, ki mu začenja postajati na varnem dolčas in se zato nalašč podaja v nevarne situacije. Krščansko-demokratska stranka je že toliko časa na vladi, da se je njeno navdušenje že izčrpalo in prav tako njena idejna baterija. Njeni politiki se

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 2. februarja, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 10.15 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 11.15 Oddaja za najmlajše; »Lepa Suzanica«, pravljica, napisala Lelja Rehar; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj...; 15.30 »Zadeva je končana«. Radijska drama, napisal Franc Jeza. Igrajo člani Radijskega odra, režira Jože Peterlin; 17.25 Obisk v diskoteki, pripravil Janko Ban; 18.30 Sodobne črtice in novele: Zora Tavčar-Rebula: »Odločitev«; 20.30 Iz slovenske folklorne: V starih časih; Lelja Rehar: »U paštnih nigd'r ne zmanjka dejla«; 22.45 Antologija jazza.

♦ PONEDELJEK, 20. februarja, ob: 11.40 Radio za šole (za srednjo šolo); 12.10 Brali smo za vas; 13.30 Priljubljene melodije; 17.25 Radio za šole (za srednjo šolo); 18.00 Odvetnik za vsakogar, pravna posvetovalnica; 19.00 Tržaški pripovedniki: »Italo Svevo«, pripravil prof. Josip Tavčar; 19.30 Postni govori: Mons. Lojze Skerl: »Vera ni zame!«; 21.00 »10. obletnica Skupnega evropskega tržišča«, pripravil Maks Sah; 21.30 Novi posnetki z orkestroma, ki ju vodita Aleksander Vodopivec in Gianni Sa-fred.

♦ TOREK, 21. februarja ob: 11.50 Zvočne razglednice; 12.00 Iz slovenske folklorne: V starih časih; Lelja Rehar: »U paštnih nigd'r na zmanjka dejla«; 17.20 Italijanščina po radiu; 17.35 Glasba za vaš transistor; 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja; 19.30 Zvoki, uglašeni na temo; 20.30 Giuseppe Verdi: »Luzia Miller«, tragična melodrama v treh dejanjih.

♦ SREDA, 22. februarja, ob: 11.40: Radio za šole (oddaja za prvo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Pomenek s poslušavkami; 13.30 Glasba iz filmov in revij; 17.25 Radio za šole (oddaja za prvo stopnjo osnovnih šol); 18.00 Ne vse, toda o vsem; 19.10 Higiena in zdravje, pripravil dr. Rafko Dolhar; 19.25 Moški zbor »Slava Klavora« iz Maribora, vodi Jože Gregorc; 20.35 Simfonični koncert. V odmoru (približno ob 21.10) Socialne vede.

♦ CETRTEK, 23. februarja ob: 11.50 Glasbila in barve; 12.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danila Lovrečiča; 17.20 Italijanščina po radiu; 17.40 Glasba za vaš transistor; 18.30 Stevan Hristič: Ohridska legenda, suita iz baleta; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. Pripravila Krasulja Simoniti; 20.35 »Stalinovi zdravniki«. Dokumentacija v dveh dejanjih, napisal Miloš Mikeln. Igra Radijski oder, režira Jože Peterlin; 22.35 Slovenski solisti - Violoncelist Vlado Požar, pri klavirju Leon Engelman; Vilko Ukmar: Novele.

♦ PETEK, 24. februarja ob: 11.40 Radio za šole (oddaja za drugo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Med tržnimi stojnicami; 13.30 Glasbeno potovanje okoli sveta; 17.25 Radio za šole (oddaja za drugo stopnjo osnovnih šol); 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.30 O glasbi govorijo skladatelji; 19.00 Moj prosti čas; 19.30 Postni govori: Mons. Lojze Skerl: »Bogu, ki se razodeva, smo dolžni poslušnost vere«; 20.35 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe.

♦ SOBOTA, 25. februarja ob: 11.50 Orkestri lahke glasbe; 12.10 Kulturni odmevi; 13.30 Semenj plošč; 15.00 Glasbena oddaja za mladino, pripravila Dušan Jakomin; 16.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste; 16.20 Pregled italijanske dramatike. Pripravila Josip Tavčar in Jože Peterlin (16. oddaja). Roman-tično gledališče; 17.20 »Dialog« - Cerkev v sodobnem svetu; 18.30 Retrospektiva jazza; 19.10 Družinski obzornik: »Družina brez otrok«; 20.35 Teden v Italiji; 20.45 Goriški vokalni oktet, vodi Mirko Filej; 21.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danila Lovrečiča; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Za prijeten konec tedna.

TEDENSKI KOLEDARČEK

- 19. februarja, nedelja: Miro, Rado
- 20. februarja, ponedeljek: Leon, Levka
- 21. februarja, torek: Irena, Marcel
- 22. februarja, sreda: Marjeta
- 23. februarja, četrtek: Marta
- 24. februarja, petek: Matija, Matko
- 25. februarja, sobota: Saša, Zmago

Izdajatelj: Engelbert Besednjak • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphi« - Trst, ulica Sv. Frančiška 20 - telefon 29-477

Kosiginov obisk je razočaral

Kosigin je v ponedeljek spet odpotoval iz Velike Britanije, po svojem enotedenskem obisku, med katerim je imel izredno dolge posvete z ministrskim predsednikom Wilsonom in z zunanjim ministrom Brownom. Največje začudenje je vzbudilo pri tem dejstvo, da je zadnjo noč njegovega bivanja v Londonu Wilson v spremstvu ministra Browna ob dveh ponoči obiskal Kosigina v njegovem htelu Claridge, potem ko je bil komaj končan zadnji uradni razgovor. Očitno je šlo za zelo važno vprašanje. Ta nočni obisk je povzročil pri vseh političnih opazovalcih in v vsem zahodnem tisku veliko ugibanja, za kaj je moglo iti.

Toda uganka je bila — kot se zdi — že razrešena z odločitvijo ameriškega predsednika Johnsona, da naj se nadaljujejo bombardiranja Severnega Vietnama. Najbrž je dobil Wilson takrat ponoči zaupno obvestilo o tem, verjetno od samega Johnsona, s

Vzdušje vladne krize

(Nadaljevanje s 1. strani)

vedno bolj spreminjajo v funkcionarje, v tehnike vladanja in barantanja. Socialisti pa so zlasti po združitvi s socialnimi demokrati polni pohlepa, da bi sami prišli do najvažnejših vzvodov v vladi, in ker jim nudijo razna še nerešena vprašanja priložnost za to, uganjajo demagogijo, napihujoč posamezna vprašanja, in izzivajo vladno krizo, ki naj bi jim dala možnost, da zado-stijo svojim ambicijam.

Skrajna leva in skrajna desna opozicija, pa tudi liberalci, pa seveda pozdravijo vsako priložnost, ki se jim pokaže, da bi pripravili vladi poraz in napravili tako korak naprej do preobrata v Italiji, o katerem sanjajo, to je o diktaturi, katero si vsaka skrajnost predstavlja seveda v lastni barvi, ali o povratku v liberalizem. To pa jih ne ovira, da ne bi ob priložnosti potegnili skupaj, da bi vrgli vlado, misleč si: »glavno, da pade Morova vlada, potem bo že kako. Vsekakor boljše tudi taka priložnost kot nič. Kamen do kamna palača, kriza do krize — omajana vera v demokracijo, ki se s tem razkrinjuje kot šibak režim, izgublja zaupanje v ljudstvu in ustvarja psihološko vzdušje, ki je ugodno za nove politične pustolovščine.«

Vlada je zahtevala v senatu zaupnico in jo je dobila, toda ozračje vladne krize je ostalo in bo ostalo, tako zaradi nezaupanja in — neodločenosti dela socialistov, v katerih stranki je zavlada glede odnosa do nadaljnega sodelovanja naravnost »neverjetna« zmeda, kot naglašajo nekateri listi, pa tudi iz vzrokov, ki so dobro razvidni iz članka »Veselo gospodarstvo«, ki ga prinašamo na 7. strani.

Tisk v matični Sloveniji je z nevoljo objavil poročilo o oprostivni tolpe fašističnih razgrajčev, ki so svojčas pobijali šipe na nekaterih slovenskih ustanovah v našem mestu in nasilno protestirali proti Hreščakovi izvolitvi za mestnega odbornika. Tako ravnanje z nasilneži gotovo ne prispeva k nadaljnemu izbljšanju odnosov med sosednjima državama in narodom ter vzbuja pri slovenskem narodu nezaupanje do iskrenosti na italijanski strani.

prošnje, naj takoj opozori Kosigina, kajti ravno od njega so pričakovali, da bo pripravil severnovietnamsko vlado do tega, da bi pristala na pogajanja. S tem bi bil, kot so zatrili Američani, konec bombardiranja. Ker pa Hanoi ni odgovoril in je Ho Ši Minh v svoji brzojavki papežu Pavlu VI. celo ponovil iste zahteve za popolno kaptulacijo in umik Američanov, kot pred dvema letoma, je Johnson sklenil dati povelja za nadaljevanje bombardiranja in Wilson je najbrž skušal v zadnjem hipu pripraviti Kosigina do posredovanja pri Severnovietnamcih, da bi to preprečil.

Uspeha pa, kot je videti, ni bilo. Vprašanje je tudi, če bi bil Kosigin to sploh mogel storiti, kajti sovjetski vpliv v Hanoju sicer najbrž narašča, vendar pa je hanojska vlada pod mnogo hujšim pritiskom kitajske vlade in Peking je gotovo proti kakršnimkoli pogajanjem z Američani glede Vietnama, ker ima z Vietnamom čisto svoje račune. Vojna v Vietnamu mu je potrebna iz notranjepolitičnih razlogov, pa tudi za zunanjo propagando tako proti Američanom kot proti Sovjetom.

Tisti, ki so pričakovali, da bo Kosiginov obisk v Londonu, kjer je bil zelo prijazno sprejet, prispeval k hitremu koncu vietnamske vojne, so zato bridko razočarani. Vendar pa so bili najbrž preveliki optimisti, kajti v tej vojni gre za tako zapletene interese, da je jasno, da je ni mogoče končati na željo ali zapoved enega samega človeka, v tem primeru Kosigina.

Značilno pa je, da v Moskvi bolj pozitivno ocenjujejo rezultate Kosiginovega obiska v Londonu, zlasti glede odnosov med obema državama.

Novice po svetu

Predsednik Johnson je v ponedeljek ukazal, naj bombniki zopet napadejo zbirne postojanke v Sev. Vietnamu. Ponovil pa je, da bo upošteval vsako nasprotnikovo mirovno ponudbo. Toda za zdaj se bo vojna nadaljevala.

Jugoslovanska državna kovnica namerala dati v promet nove kovance. Ker pa napisi na njih ne bodo (po sedanjih načrtih) v jezikih vseh jugoslovanskih narodov, je objavil bivši partizanski general Jaka Avšič v »Delu« dopis, ki zahteva jezikovno enakopravnost tudi na tem področju.

Poročajo, da se je število demonstrantov pred sovjetskim veleposlaništvom v Pekingu nekoliko zmanjšalo, da je zavlada malo mirnejše ozračje in da so oblasti zagotovile sovjetskim diplomatom osebno varnost. Pač pa po drugi strani poročajo o oboroženem spopadu, do katerega je baje prišlo med Sovjeti in Kitajci nekje na meji. Kitajske mejne straže tudi žalijo sovjetske čete na meji s tem, da jim obrnejo hrbet in spustijo hlače...

V Jugoslaviji bodo nekoliko spremenili novo zvezno ustavo, tako da bo dobil zbor narodov večjo pristojnost. Ta zbor je pristojen za razpravljanje o odnosih med narodi v Jugoslaviji. Očitno je tudi to ena od ugodnih posledic odstavitve Rankovića, kot je bilo poudarjeno tudi v jugoslovanskem tisku. Pripravljajo tudi nekaj drugih popravkov k ustavi.

Titov obisk v Avstriji in koroški Slovenci

Predsednik FSRJ Josip Broz Tito je odpoval v ponedeljek z ženo na petdnevni uradni obisk v Avstrijo. Spremlja ga predsednik Izvršnega sveta Slovenije, Janko Smole.

Poleg sprejemov in prireditvev gostom na čast so na sporedu obiska ogled raznih kulturnih in gospodarskih ustanov na Dunaju in v njegovi okolici ter uradni razgovori s predstavniki avstrijske vlade o vprašanjih, ki zanimajo obe državi, in o drugih mednarodnih vprašanjih. Tita spremljajo poleg predsednika slovenske vlade tudi razni drugi visoki predstavniki jugoslovanske vlade, med njimi zunanji minister Nikežič.

K sprejemu na Dunaju so bili povabljeni tudi predstavniki koroških Slovencev.

V zvezi s obiskom jugoslovanskega državnega predsednika v Avstriji je objavil Narodni svet koroških Slovencev, ki združuje obe glavni politični organizaciji, naslednjo izjavo:

IZJAVA NARODNEGA SVETA KOROŠKIH SLOVENCEV

Koroški Slovenci pozdravljamo dobre sosedne odnose med Avstrijo in Jugoslavijo kot plod večletnega vztrajnega prizadevanja obeh držav po prijateljskem sodelovanju med avstrijskim prebivalstvom ter narodi Jugoslavije. Prepričani smo, da bodo odprli razgovori med najvišjimi predstavniki Avstrije in Jugoslavije ob uradnem obisku državnega predsednika maršala Tita na Dunaju nove možnosti za poglobitev meddržavnih odnosov ter razširitev sodelovanja med Avstrijo in Jugoslavijo ter državami Podonavja.

Dejstvo, da je Jugoslavija priznala kot sopodpornica državne pogodbe avstrijsko-jugoslovansko mejo iz leta 1938, je omogočilo

razvoj, ki je dosegel svoj višek z uradnim obiskom tedanjega poslevodečega državnega predsednika Avstrije, kanclerja dr. Klausea v Beogradu ter z uradnim obiskom državnega predsednika Jugoslavije, maršala Tita na Dunaju.

Kot v Beogradu tako se bodo državni obeh držav razgovarjali tudi na Dunaju o vprašanjih manjšinske zaščite na Koroškem in Gradiščanskem. Tako so ostala doslej nerešena: vprašanja osnovnega šolstva, uradnega jezika, dvojezičnih napisov ter stalne podpore avstrijske vlade v kulturne in gospodarske namene manjšine. Koroški Slovenci pozdravljamo tozadevno stališče avstrijske vlade, ki želi rešiti vsa odprta vprašanja v sodelovanju in soglasju s prizadeto manjšino.

Stvarna ureditev manjšinskih vprašanj bo omogočila naši državi utrditi njen politični položaj v zvezi z južnotiroolskim vprašanjem napram Italiji ter dvigniti njen ugled kot miroljubne države v svetu.

NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV

Obisk Tita in njegovega številnega spremstva (kot se je zvedelo, se mu je priključil v Zagrebu tudi voditelj hrvaških komunistov dr. Bakarić z ženo, četudi zdaj nima vidnejše upravne funkcije) poteka po vseh poročilih zelo slovesno in v prijaznem vzdušju. Jugoslovanske goste so pričakali in jih pozdravili na dunajski železniški postaji najvišji predstavniki avstrijske države in vlade. Veliko večino časa izkoriščajo gostje za ogled dunajskih znamenitosti in za prijateljske razgovore. Uradni razgovori bodo — oziroma so bili — kratki, kajti iz dobro obveščenih virov so poročali, da se bodo začeli in tudi že končali 15. t. m., kar se je torej že zgodilo.

Tudi avstrijski zunanji minister Tončič-Sorinj je izjavil časnikařem, da pričakujejo na avstrijski strani od tega obiska samo »razjasnitev še nekaterih manjših vprašanj, ki zanimajo obe strani«, pri čemer je poudaril, da gre res za »manjša« vprašanja. Drugače bodo samo na splošno razpravljali o nekaterih večjih vprašanjih evropskega pomena in si izmenjali mnenja. Rekel je tudi, da »Avstrijo zelo zanima razvoj jugoslovanskega gospodarstva, zlasti izgradnja cestnega omrežja v Jugoslaviji; posebno veliko zanimanje vlada v Avstriji za gradnjo cest od avstrijske meje preko Zagreba, Bihača in Knina v Split.«

Pristavil je, da bo med obiskom prišlo do okrepitve osebnih zvez, kar bo poglobilo meddržavno sodelovanje v celoti.

Na vprašanje dopisnika ljubljanskega »Dela« je avstrijski zunanji minister pokazal velik optimizem glede položaja slovenske in hrvaške manjšine v Avstriji. Izjavil je namreč, da je njun položaj »dokaj ugoden«. »V zadnjih letih je bil razvoj na tem področju tako ugoden, da to vprašanje pri pogovorih verjetno ne bo imelo večjega pomena,« je pristavil.

Ta veliki optimizem avstrijskega zunanjega ministra pa najbrž ni naletel na popolno odobravanje pri predstavnikih slovenske manjšine, kajti v njenem tisku smo lahko zadnje čase brali različne pritožbe o raznih težavah, ki jih ima, in o nadaljnjih poskusih asimilacije. To je razvidno tudi iz Izjave Narodnega sveta koroških Slovencev. Tako npr. imajo dijaki slovenske gimnazije v Celovcu še vedno samo popoldanski pouk, ker gimnazija še nima lastnega poslopja in mora gostovati v tujem. Popoldanski pouk pa je seveda neugoden. O slovenskem osnovnem šolstvu na Koroškem

(Nadaljevanje na 7. strani)

29 Pokristjanjenje Slovencev N. II.

Stric je zelo verjetno ostanek staronordijske besede aett-stoeri ali stoeri aett, ki je pomenila »veliki sorodnik« ali »veliko sorodstvo«, torej človeka v najožjem sorodstvu. Teta pa pride iz skandinavskega tant in še verjetneje naravnost iz staroskandinskega téttr — tesen, gost, torej tesna sorodnica, ali morda od glagola toeta — tkati; vsekakor pomeni sorodnico v tesnem odnosu, v najožjem sorodniškem spletu. Nvesta je najbrž sestavljena beseda iz nyv-aesta (ny — nova, aesta — prositi za kaj, zahtevati, želeli kaj), torej dobesedno: novozaželjena ali, po smislu, zasnovljena. Star nordijski izraz za nevesto ali ženo je bil tudi brúda in ostanek te besede je gotovo slovensko žensko ime Breda. Mlad je najbrž v zvezi z besedo mölk (mleko) ali mildr (mil). Zibati pa pride iz skandinavske besede subbe (izg. sübbe) z istim pomenom.

Tudi nekatere druge značilne slovenske besede izvirajo iz staronordijskega jezika. Narečna beseda candra pride verjetno iz glagola tandra — biti nežen, ali iz pridevnika tandr — ognjevit, narečna beseda flajdra pa iz glagola flydra — klatiti se. Izraz trudan ali trudna pride iz staronordijskega glagola trútna — biti trudan ali bolan. Beseda sneđž, ki pomeni »ladkosnednega človeka, je iz staronordijske besede snaeda — jesti, vzeti si jesti, beseda zgaga pa iz staronordijske besede skaga — biti nadležen, moleti ven. Izraz priden je sestavljena iz pr — pri in idn

— delo. Pri Slovencih zelo pogost priimek Kralj nima seveda nič opraviti s pravimi kralji, ampak je ostanek staronordijske besede karl, ki je pomenila moža na splošno, posebej no pa svobodnega, a preprostega, nebogatega moža, največkrat takega, ki je kot prost mož stopil pri kom drugem v službo, ali pa tudi poročenega možkega.

Slovenska beseda burkež ne more biti drugega kakor staronordijska beseda borgeis, ki je pomenila meščana, človeka iz mesta (borg — vas, mesto, trdnjava). Kmetom se je seveda zdelo, da se pači, ker se je obnašal drugače kakor oni, zato so se norčevali iz njegovih navad in tako je obveljal za burkeža. (Beseda brlog pa pride iz borgloka, ki je pomenila zavetje v utrdbi).

Zanimiva in značilna slovenska beseda ranjki, pokojnik, doslej ni zbudila pozornosti jezikoslovcem, kar je čudno. Je pa tipična za staronordijski element v slovenščini. To je namreč staronordijska beseda raeningi — ranjki (mož, ki je bil vzeti od nas ali mož, ki nam je bil oropan). Glagol raena je pomenil oropati, vzeti proč, Ranjki pomeni torej oni, katerega nam je oropala smrt. V Slovenskem pravopisu najdemo tudi besedo skólke v pomenu »mrtvaški oder: na skólkah ležati«. Tudi ta izraz je ostal neopažen, čeprav je prista skandinavsko beseda. V švedščini pomeni skaal (izg. skól): napitnica, piti na zdravje ali na čast nekoga. Lah-

ko si je predstavljati, da slovenska beseda skólke ni drugega kakor ostanek davne navade v pradomovini, da so se prijatelji in vaščani zbrali ob mrtvaškem odru pokojnika in pili v njegov spomin. Sicer pa je še danes ohranjena po slovenskih vaseh navada, da pogostijo tiste, ki pridejo ranjkega pokropit, s pijačo in z belim kruhom. Končnica ke v besedi skólke pa je skoro gotovo ostanek besede kaera — žalovati, tožiti.

Tudi slovenska beseda grob je prišla v nespremenjeni obliki iz staronordijskega jezika, kot še nekaj drugih izrazov za smrt in pogreb, npr. oder (mrtvaški oder) iz oedri — višji, pa tudi truga, krsta itd.

Čeden pride najbrž iz staronordijske besede dyd, ki pomeni isto, spreten pa iz glagola spretta — skočiti pokonci ali skočiti naprej, biti spreten; iz istega glagola pa pride verjetno tudi slovenski glagol spreti se (skočiti pokonci?). Smejati se pride od staronordijskega glagola smeygja, tirati (koga) pa gotovo od besede tirr — suženj.

Če izročijo slovenski kmetje domačijo mladim, si izgovorijo »kot pri hiši«. Očitno je, da si s tem niso izgovorili samo kota v zapečku, ampak kaj več. Dejansko je tudi ta izraz iz starih nordijskih časov. Beseda kot je pomenila majhno kočjo na kmetiji, v katero sta se umaknila stara dva, in isti pomen ima izraz »obdržati si kot« še danes na kmetijah na Štajerskem in verjetno tudi drugod. Samo na majhnih, revnih kmetijah se stara dva zadovoljita z zapečkarstvom v skupni hiši.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Tržaškega

Boljunčani kompaktni proti načrtom EPIT-a

Odbor za pomoč razlaščenecem je minulo soboto zvečer priredil v Boljuncu sestanek za lastnike zemljišč, ki bi jih Pristaniška ustanova (EPIT) hotela razlastiti po načrtih, o katerih je javno poročal predsednik EPIT-a dr. Cecovini na konferenci v Časnikarskem krožku v Trstu 11. novembra lani. Zadevna prošnja leži v Rimu že od avgusta leta 1965 in zahteva razširitev območja EPIT-a na ves ravninski predel pod Dolino in Boljuncem za skupno 1.750.000 kvadratnih metrov. Sestanka se je udeležilo skoraj 200 domačinov.

Zato je razumljivo, da je nastalo zlasti med Boljunčani veliko vznemirjenje, kako je pravzaprav s tem in zakaj jim hočejo pobrati zemljo in celo hiše. Kajti po omenjenem načrtu bi meja EPIT-a šla po spodnjem delu vasi. Zaradi tega je Odbor za pomoč razlaščenecem smatral za svojo dolžnost, da napravi vse korake, da ne bi prišlo do uresničitve takšnih načrtov. Njegove pozivu v resoluciji Dolinčanov in Boljunčanov z dne 17. decembra lani se je takoj odzvala Slovenska skupnost, ki je pri nedavnih pogajanjih s strankami levega centra kot pogoj za sodelovanje v pokrajinskem in občinskem (tržaškem) svetu stavila zahtevo po blokiranju načrtov za širjenje EPIT-a. Stranke levega centra so po dolgem oklevanju zahtevo sprejele in se obvezale, da bodo delale na to, da se delovanje EPIT-a preuredi z novim deželnim zakonom.

O zadevnih sklepih, ki so sad stalnih naporov Odbora za pomoč razlaščenecem, je na sobotnem sestanku v Boljuncu poročal njegov predsednik dr. Tul. Politične sile levega centra na Tržaškem, ki so odgovor ne za nadaljnje delovanje EPIT-a, so se obvezale, da se Pristaniška ustanova ne bo mogla več samovoljno širiti, ampak se bo morala držati medobčinskega regulacijskega načrta, v našem primeru regulacijskega načrta dolinske občine. Zato je sedaj nad vse važno, kakšen regulacijski načrt bo pripravila občina Dolina. Če bo EPIT-u dovoljeno širiti se, se bo morala pogajati neposredno z lastniki prizadetih zemljišč. V nobenem primeru pa ne bo smela pridobivati zemljišč za gradnjo naselij. V ta namen bo tudi deželni svetu predložen nov zakon, ki bo globalno urejeval delovanje industrijskih con v Furlaniji-Juljski krajini.

Boljunčani so z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje to, kar se je Odboru in Slovenski skupnosti posrečilo doseči z velikimi naporji, da je namreč nevarnost razlaščenja, ki je grozila njihovim zemljiščem, odstranjena. S svojo izredno številno udeležbo so obenem dokazali, da jim je njihova zemlja pri srcu in da je nikakor ne čerjo odstopiti, še najmanj pa Pristaniški ustanovi, ki se je s svojim dosedanjim delovanjem izredno osovražila pri naših ljudeh.

Zato kar najbolj odločno nasprotujejo načrtom, ki so jih funkcionarji EPIT-a verjetno sestavljali kar pri mizi, saj bi bili kmalu vključili vanje tudi samo boljunško pokopališče! Odbor za pomoč razlaščenecem bo budno pazil, da se bodo sprejeti sklepi tudi spoštovali. L. T.

KAJ OBRAVNAVA DRAMA FILIBERTA BENEDETIČA?

Slovensko gledališče v Trstu bo uprizorilo 23. t. m. gledališkega prvenca Filiberta Benedetiča »Ne vedno kakor lastovke«. Drama obravnava problematiko slovenske narodne manjšine v Italiji. V njej Benedetič prikazuje usodo ljudi, ki morajo zapuščati svojo zemljo, ker jim ta ne more več dati življenja, zaman jih kliče nazaj nagon, ki lastovke vsako pomlad nanovo prikljuje domov. Mnogi prizori so povezani s pesmimi; podobe iz sedanjosti in preteklosti ponazorjujejo tudi diapozitivi in film. Glasbo je zložil Aleksander Vodopivec. Pri predstavi sodeluje tudi ansambel »5 fans«. Režiral bo Jože Babič. Pri sceni in kostumih bosta sodelovala Demetrij Cej in Anja Dolenčeva.

ČESTITAMO

Gospa Diomira Bajc-Fabijan je diplomirala na fakulteti za tuje jezike na univerzi Ca' Foscari v Benetkah z diplomskim delom »Časnikarsko delo Dostojevskega«.

K diplomu ji čestitajo prijatelji. Čestitkam se pridružuje tudi naš list.

GLASBENA MATICA — TRST
V TOREK 21. FEBRUARJA T. L. OB 20 30

SOLISTIČNI KONCERT

ZLATA OGNJENOVIC, sopran
JOŽE ŠTABEJ, bas
VLADIMIR KRLAT, violina
MARIJAN LIPOVSEK, klavir

Nenavadna... ideološka vojna

Na sibirsko-kitajski meji se je začela napol gorka vojna z dokaj čudnim uvodom, ki kaže, kako majhen je korak od resnega do smešnega. Na obeh straneh si stojijo nasproti kitajske in sovjetske straže. Oba tabora srbijo dlani; spopasti pa se še ne smeta, ker se »ta višji« še niso odločili. Psovk pa ne razumejo in se tudi ne slišijo dobro na daljavo.

Pa jo pogruntajo Kitajci. Če se ne sliši, pa se vidi. Domišljeno — storjeno. Na meji se postavi četa kitajske obmejne straže v vrsto in na povelja se vsi vojaki sunkovito obrnejo in pripogonejo ter spustijo hlače.

Rusi na drugi strani pa so debelo strmeli v še debelejšo kitajsko z...

To jim ni šlo. Kako dostojno odgovoriti? Spustili so rafale iz pušk v zrak. Na drugi strani to ni nič učinkovalo.

Tedaj pa pride prava misel tudi nekemu Rusu in prinese od nekdaj veliko sliko Mao-tung-a, jo nasadi na kolec in jo kaže Kitajcem. V hipu si je kitajska četa potegnila hlače gor in se urno umaknila.

Kako bi neki kazali svoje zadnje plati svojemu vodji? Za zdaj je na tistem obmejnem odseku baje mir.

JAVNI KONCERTI V RADIJSKI PALAČI

Tržaški sedež RAI-Italijanske Televizije je priredil za tekočo sezono, kakor že za prejšnjo, niz javnih koncertov s sodelovanjem nekaterih vidnejših deželnih solistov in ansamblov.

Postaja Trst A v slovenskem jeziku ima v načrtu nekaj koncertov s sodelovanjem pevskih ansamblov iz Trsta in Gorice. Prvi teh koncertov, na katerem bo nastopil moški pevski zbor »Prosek-Kontovel« pod vodstvom Ignacija Ote, bo v petek, 3. marca, ob 21. uri v avditoriju »A« našega sedeža v ulici Fabio Severo 7. Spored obsega antične in moderne polifonske skladbe ter ljudske pesmi. Vstop z vabili, ki bodo na razpolago v veži radijske palače 2. in 3. marca.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

V MALI DVORANI

V SOBOTO, 18. t. m. OB 21. URI

IN V NEDELJO, 19. t. m. OB 16. URI

Slavomir Mrožek

STRIP - TEASE in ČAROBNA NOČ

Z a d n j i č!

Filibert Benedetič

NE VEDNO KAKOR LASTOVKE

drama v dveh delih

krstna predstava

Scena, kostumi in režija: JOŽE BABIČ. Sodelavca pri sceni in kostumih: DEMETRIJ CEJ in ANJA DOLENČEVA. Glasba: ALEKSANDER VODPIVEC. Pri predstavi sodeluje ansambel »5 F A N S«

PREMIERA

V CETRTEK, 23. t. m. OB 21. URI (premierski abonma)

PONOVITVE

V petek, 24. t. m. ob 21. uri (abonma I. ponovitev in invalidski); v soboto, 25. t. m. ob 21. uri (sindikalni abonma); v nedeljo, 26. t. m. ob 16. uri (abonma nedeljski popoldanski in okoliški); v torek, 28. t. m. ob 20. uri (študentovski abonma); v sredo, 1. marca ob 21. uri; v četrtek, 2. marca ob 21. uri; v nedeljo, 3. marca ob 16. uri.

Prodaja vstopnic v Kulturnem domu vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstave.

Beneška Slovenija

Matajur:

SPORTNA SREDIŠČA

Za 26. februar so napovedane velike smučarske tekme po Matajurjevih pobočjih. Predpriprave in vpisvanje je že v teku. Prireditelje skrbi samo vreme. Zadnji topli popoldnevi so namreč raztopili vsa snežišča.

V tem tednu se je pa temperatura zopet znižala. Ponekod celo na 14 stopinj pod ničlo, da je celo Nadiža tu pa tam zamrznila. Če bo ostalo mrzlo, upajo tudi na ugoden sneg za tekme.

Poleg Matajurja so se začeli nekateri zadnje čase zanimati tudi za Kaninsko pogorje, ki naj bi postalo razvito športno središče, zlasti zimsko. V ta namen so se sestali pred dnevi v Vidmu turistični izvedenci z italijanske in z jugoslovanske strani. Razgovarjali so se o tehničnem sodelovanju videmske in slovenske turistične zveze, da ib se tudi obmejni Kanin uvrstil med prve mednarodne turistične in športne postojanke.

Čedad:

V STARI SLAVI

Ko je bil oglejski patriarhat na višku svoje oblasti in slave, je imel svoj sedež v staroslavnem mestu langobardskih vojvod in beneških patriarhov. Tu so se zbirali na posvete od patriarhata odvisni škof-

ITALIJANSKO - SLOVENSKO SREČANJE

V soboto 18. februarja bo v Gorici sestanek odborov Italijanske unije za Istro in Reko ter Slovensko-kulturne gospodarske zveze. Srečanje, z vabili za povabljenе goste je napovedano v Attemsovi palači na Kornu. Govorila bosta predsednika obeh združenj, in sicer prof. Forme ter Boris Race. Prvi je že znan v Gorici, odkar je nastopil s predavanjem v kulturnem krožku »A. Rizzatti«. Ta sestanek je že tretji po vrstnem redu.

Isti dan zvečer ob 21. uri prirejata obe zvezi tudi koncert dveh italijanskih zborov, to je iz Rovinja in Pulja, ter dveh slovenskih, zbora s Proseka-Kontovela in zbora Dol - Poljane. Koncert bo v mali telovadni dvorani na Battistijevem trgu. Izkupiček je namenjen poplavljenecem.

V nedeljo pa bodo imeli predstavniki svoj delovni sestanek.

ZBOROVANJE ŠOLNIKOV

V torek so se zbrali člani goriškega Sindišata slovenskih šolnikov na svoj redni občni zbor. Po odprtju je prikazal dosednji predsednik prof. Bednarik pomembnost in delo sindikata v desetletju njegovega obstoja. Njegov doprinos, v sodelovanju s tržaškimi stanovskimi kolegi, za predloge in popravke k zakonskemu osnutku za pravno priznanje slovenskih šol je bil velik in pomemben. Delo pa še ni končano, ker gre še za dopolnilne naredbe k okvirnemu zakonu, to so zlasti razpisi natečajev in staleža. Uveljaviti se mora, je izvajal, tudi izenačenje zadevnega postopka med Trstom in Gorico, da ne bomo samo zaradi kakih golih pravnih točk podpirali dejansko diskriminacijo med tržaškimi in goriškimi šolniki.

Omenil je tudi, da stanovska vzajemnost še ni zajela vseh goriških šolnikov. Nekateri stoje ob strani, prepričani, da je sindikat dolžen urediti najprej osebne koristi

- *Kanalska dolina*

je iz naših krajev, tu je bil sedež tedanje krščanske srednjeveške kulture, ki je izžarevala svojo moč tudi v sosedne pokrajine.

Vojne so pokopale stari blesk. Skušajo ga pa obnoviti v sedanji dobi. Za leto 1970. je napovedan evharistični kongres v Vidmu. Ob tej priložnosti nameravajo sklicati v Čedad sestanek cerkvenih zastopnikov iz sosedstva in drugih krščanskih Cerkv. Po načrtu naj bi se srečali v Čedadu tudi škofje iz Celovca, Maribora, Ljubljane in metropolitani iz Grčije, Carigrada in drugih vzhodnih kristjanov.

Za tak sestanek pa je treba velikih priprav za sprejem visokih gostov, njih bivanje in za sejne prostore. Prav tako pa je potreba urediti starinsko podobo mesta.

Zato so ustrezne organizacije dale novih pobud, da se čimprej začne obnovitvena dela v zgodovinskem svetišču Santa Maria in Valle, ki se vlečejo že nekaj let. Popravljen je potrebna tudi Poponova bazilika v notranjosti in na strehi. Poplne obnovitve čaka tudi cerkev svetega Frančiška, kjer so zadnje čase odkrili še druge Quaglieve slike na presno.

Končno je tu še muzej, ki je postal pretesen za nove zbirke iz langobardskih časov, ki so edinstvene na svetu. V treh letih upajo, da bo Čedad zadobil svoj pristen obraz in da bo mogel dostojno sprejeti predlagani sestanek krščanskih Cerkv.

posameznika, ne pa skupne zadeve vseh članov. Enoten nastop sindikalne organizacije hromi tudi dejstvo, da so isti člani vpisani tu in tam in se vežejo včasih na dvojna navodila. Sindikat bo pa svoj pravi cilj v prid šolarjem, šole in šolnikom dosegel le tedaj, če bo res ostal samostojna strokovna organizacija in ne priklopnik te ali one skupine.

V izvajanjih je omenjal tudi pereče probleme, kot so razpis natečajev, skrb za šolske učbenike, izpopolnjevanje v strokovnih seminarjih, od katerih so bili goriški šolniki doslej izključeni, skrb za šolski naraščaj in za povezavo vseh šolnikov, v sodelovanju s tržaškimi, za skupne cilje. Navzoči so vzeli izvajanja z odobravanjem na znanje.

Tajnik Bukovec je nato naštel v jasnih in kronoloških podatkih številne intervencije in pobude, ki jih je sindikat podvzel v svoji poslovni dobi. Po drugih poročilih je sledila živahna, a stvarna razprava o zadevah, ki se tičejo organizacije (priključitev k drugim sindikatom, pobuda za učbenike, vprašanje samestojne stavke, udeležba pri seminarjih).

Po razrešnici staremu odboru so navzoči izvolili v izvršni odbor tudi nove kolege izmed profesorjev in učiteljev: Bukovca, Rennerja, Rebca, Sirka, Korošca, gđc. Perat in Lojzko Bratuž. V nadzorni odbor: prof. Bednarika, Makuca in Konjanca.

Na prvi seji si bodo novoizvoljeni razdelili odborniške funkcije in začeli z delom, katero želimo, da bi bilo čimbolj uspešno.

POST V GORICI

Slovenski dušni pastirji v Gorici so razposlali svojim vernikom okrožnico s sporedom cerkvenih funkcij v postnem času.

Vsaka petek zvečer ob osmih je postna pridiga z blagoslovom na Travniku. Govori pater lazarist z mirenškega grada.

Vsaka večer ob sedmih je pri sv. Ivanu postna maša s kratko pridigo; razen ob petkih.

Posebni mladinski verski večeri bodo 21. in 23. februarja ob 8.30 v Katoliškem domu; skupno za fante in dekleta. Doslej so bili po navadi ločeni.

Dnevi za starše pa bodo v istih prostorih 7. in 9. marca ob 8.30 zvečer.

ZA BOLJSE ODDAJE

Radijska oddajna postaja se že nekaj časa trudi za izboljšanje sprejemanja radijskega sporeda. Gotovi kraji v goriški okolici, v zapadnih Brdih, v Beneški Sloveniji in v Kanalski dolini so zelo slabo slišali oddaje. Prav tako tudi sosedje onkraj meje. Nekoliko se je zboljšalo sprejemanje z novimi ojačevalci.

Na delu so pa tudi mešane komisije, ki proučujejo izboljšanje radijskega in televizijskega sprejemanja. Zastopniki italijanske, jugoslovanske in avstrijske radijske ustanove so imeli že tozadeven sestanek v Trstu od 7. do 9. februarja. Pomenili so se tudi, kako bi se uredilo medsebojno oddajanje.

Ta sestanek izvedencev je bil že peti. Prihodnji bo pa v Salzburgu. Tako postaja tudi radio most za kulturno zблиžanje med sosedji.

Iz Goriške

Štmaver: POMLADIN

V torek je kazal koledar god svetega Valentina, ki mu pravijo »svet' Valentin je prvi pomladin«. Za farnega patrona so si ga izbrali v Štmavru pod sončnimi pobočji hriba Sv. Valentina. Ko je še povsod v Goriški okolici hladno in s slano pokrito, že silijo po prisojnih štmaverskih brežinah vsepovsod pomladni zvončki in trobentice na dan.

Valentinova šagra in štmaverska pomlad sta že od nekdaj vabili Goričane na nedeljski sprehod v prijazni Štmaver. Po navadi so hodili preko solkanskega polja in po »cingalci«, po visečem mostiču pod nekdanjim solkanskim mlinom, mimo Fonzarija v cerkvico k popoldanskemu opraviču. Potem pa k veseli zabavi ob dobri kapljici in mastnih štrukljih v domače gostilne in »pod fraske«. Ob lepem vremenu je veljalo, da se je treba greti v prvih toplih sončnih žarkih zunaj na tratah in občudovati krasni razgled na goriško ravan; ob dobri pijači in jedači, seveda.

Tudi letos pripravljajo domačini prijazen sprejem na pomladnem vketinovanju. Gostje bodo našli dobro postrežbo v gostilnah pri Klanjščku, pri »Grgacu« - Doljakovih in tudi »pri Drejevih« bo »Bog roko ven kazal«.

Tudi cerkveni zbor se pridno pripravlja za ta praznik. Samo cest se še ne ustrašite, ker so take, kakršne pač so. Pa pridite kljub temu!

Pevma: NA ZADNJI POTI

Kar dva naša farana je pred kratkim ugrabila smrt. Tretjega februarja smo spremljali na zadnji poti pokojno Marijo Cibic. Po rodu je bila iz Števerjana, odkoder se je primožila k Primožičevim na Oslavje. Življenje ji ni bilo poslano z rožicami. Na vojnih posledicah je izgubila dva sinova, mož ji je umrl že precej let tega. Kljub vsem težavam je dočakala 83 let. Dobri in spoštovani ženi želijo vsi znanici in sosedje mir in počitek v Bogu.

Sedmega februarja je pa nesreča ugrabila še enega našega farana, Janeza Pintarja v 67. letu starosti. Rojen je bil v Pevmi zadnje čase je pa stanoval v mestu, kjer je bil zaposlen kot mehanik. Ko je šel na delo, ga je blizu soškega mosta zadela kap. Zapušča družino, sina in hčer. Naj počiva v miru!

VEČERI OB SREDAH

Klub »Simon Gregorčič« je zopet začel prirejati kulturne večere ob sredah. Včeraj so bili na sporedu slovenski filmi turistično-folklornega značaja.

Običajni udeleženci so radi videli sprejembo v običajnih sporedih. Ponavljajo pa željo, da bi odbor ali kdor ima klub v skrbi uredil sporede tako, da bodo vabljeni za širši obisk. Radi bi imeli, kot nekoč, predavanja in slike, ki se tičejo naše ožje domačije, zlasti goriške.

KONCERT

V nedeljo 19. februarja ob 16. uri bo v dvorani Katoliškega doma v Gorici koncert pevskega zbora »Gallus« iz Trsta. Zbor bo izvajal pod vodstvom prof. Vrabca izbran spored umetnih in narodnih pesmi.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Dve plati ekumenizma

(KONEC)

In na drugem mestu (v zaključku): »Ker pa moramo čuvati dediščino sv. Cirila in Metoda... in ker ni mogoče temeljito poznati vzhodne duhovnosti brez praktične primerjave, je nujno misliti o tem, kako bi organizirali v Sloveniji nekaj žarišč praktičnega cerkvenega življenja bizantinske Cerkev in bizantinskega obreda, pa naj bo v modernem slovenskem ali pa v cerkveno-slovenskem jeziku. Takšni bizantinski centri v srcu Slovenije bi se držali novih ekumenskih načel II. vatičanskega cerkvenega zbora in bi pri tem predstavljali avtentično in zakonito pravoslavlje pod jurisdikcijo katoliške Cerkev, to je slovenskih škofov in rimskega papeža...«

SLOVENCIMAJ BI SE RAZDELILI V POGLEDU BOGOSLUŽJA?

Dvomim, da se je avtor popolnoma zavedal, kaj pomenijo v svojih končnih posledicah misli, ki jih je tu zapisal. Pomenijo namreč, da naj bi se Slovenci iz same ekumenske vneme za združitev z ločenimi brati razdelili v pogledu cerkvenega bogoslužja. Ni dovolj, da smo kot narod še vedno razdeljeni na štiri države in da smo ideološko razklani kot nikdar v zgodovini, zdaj naj se temu pridruži še razkol v cerkvenih obredih, ki bi se prej ali slej nujno odrazil tudi v mentaliteti in bi lahko vodil tudi do političnih posledic. Nikjer ni namreč zajamčeno, da se ne bi mogla pojaviti situacija, ko bi bil potreben samo nasilen upravni akt, pa bi se morali ti »bizantinski centri v srcu Slovenije« tudi v pogledu jurisdikcije podrediti najbližji pravoslavni Cerkvi.

Ni še minilo toliko desetletij, ko je v Jugoslaviji taka situacija obstajala, kot zvezo iz samega Korenovega članka glede uniatiov.

Zakaj bi morali prav Slovenci iti v združevalni in vse hvale vredni vnemi od takih skrajnosti? Ali bi ne bilo bolje, da bi taki »bizantinski centri« nastajali v glavnih središčih zahodnega krščanstva in predvsem v Rimu? Če je to namreč sploh potrebno, saj se zdi otročje misliti, da bodo padli pravoslavni na tak »trik«. Če se bodo združili s katoliško Cerkvijo, se bodo iz čisto drugih in mnogo globljih razlogov, ki narekujejo združitev krščanskih ljudi v današnjem svetu, ne pa zgolj zaradi prepričanja, da bodo pri tem lahko ohranili svoje obrede. To jim je v vseh zadevnih ekumenskih dokumentih čisto jasno in odločno zagotovljeno in zato bi bil vsak njihov pomislek v tem pogledu odveč, posebno ker jim ter obredov pač nihče ne more vzeti, če se jim sami ne bodo odrekli, za kar ni videti razloga. Najmanj pa se bodo pri tem ozirali na Slovence in na naše morebitne »bizantinske centre«, saj ogromna večina pravoslavcev še ve ne za nas, a tudi če bi vedeli, bi jih naša pretirana vneina verjetno ne zanimala bogve kaj.

ROMANTIČNI EKUMENIZEM

Tu smo priče nastajanja neke nove romantike in nekega novega, tokrat »ekumenskega« mita, ki počasi drsi od bistvenega k nebistvenemu in podlega na religioznem (ali na obrednem) področju neki slovanski romantiki napačno rezumljenega ciril-metodijskega. Ta romantika prihaja do izraza tudi v Korenovem dolgem zgodovinskem pregledu nad delovanjem Cirila in Metoda in njenih učencev na Moravskem, v slovenski Panoniji in v Makedoniji. Tu najdemo celo čisto napačne trditve, da se »zahodni Slovani niso mogli povzpeti v cerkveni umetnosti do tako visoke stopnje (kot vzhodni, pravoslavni), ker jim je bila praktično odvzeta ciril-metodijska dediščina, tuja cerkvena kultura (latinski jezik, gregorijansko petje, različni zahodni cerkveni stili, renesančno cerkveno slikarstvo...) pa se ni mogla tako življenjsko prilepiti slovanski duši, da bi pognala novo drevo samostojnega cerkvenega ustvarjanja. V sedanjem času... je ugoden trenutek, da si zahodni Slovani ustvarijo svoje lastno cerkveno kulturo, pri čemer bi jim lahko močno pomagali vzhodni Slovani.«

Tu smo že sredi zmede. Vsak povprečno izobražen človek namreč ve, da je vzhodno cerkveno slikarstvo v določenem hipu razvoja otrpnilo in se ni razvijalo naprej, medtem ko je zahodna cerkvena umetnost sodoživljala ves razvoj zahodne umetnosti in je zato tudi danes živa in ustvar

jalna; zato so celo največji sodobni umetniki tudi soustvarjalci cerkvene umetnosti, medtem ko je vzhodno cerkveno slikarstvo ostalo pri bizantinskih ikonah. Isto pa velja tudi za cerkve in druge cerkvene stavbe. Kaj more postaviti vzhodno slovansko krščanstvo nasproti pestrosti cerkvene arhitekture v zahodnem svetu in tudi v zahodnih slovanskih državah? Nekaj lepih katedral v glavnih središčih, v splošnem enakega ali podobnega sloga, in nič drugega, medtem ko sega lestvica cerkvenih slogov na Zahodu od romanskega in bizantinskega (Ravenna) preko gotike, renesanse, baroka do najmodernejših slogov.

Pa tudi razgibanost cerkvenega življenja je na Zahodu kljub vsem zablodam neprimerno večja kot na Vzhodu, kar dokazuje, da je zahodno krščanstvo vendarle našlo pot do src, medtem ko je bilo vzhodno, npr. rusko ali srbsko krščanstvo, v krizi že davno pred zadnjo vojno in nespodobno, da bi se bilo v masah spoprijelo z nekrščanskimi pojmovanji in s problemi sodobnega sveta.

MODERNA KRŠČANSKA LITERATURA NA ZAHODU

Zahodno krščanstvo je zaradi svojega neprestanega in aktivnega, čeprav včasih dozdevno tudi nekoliko zapoznelega soočenja z modernimi problemi človeštva na splošno in evropskega človeštva še posebej, rodilo iz sebe veliko število modernih krščanskih mislecev in tudi velikih filozofov, gibanj in pobud, medtem ko je vzhodno krščanstvo takorekoč skrilo glavo pod perot spricho problemov, ki so se porajali pred njihovimi očmi.

Kje je bila vzhodna Cerkev spricho pojavljajočih se socialnih in narodnostnih konfliktov v carski Rusiji? Kakšen vpliv je izvajala za njihovo pošteno in pravično rešitev? Kje so bili pravoslavni misleci? Kje je moderna teološka literatura vzhodnih Cerkev? Nočem trditi, da je ni, toda nedvomno je bil in je njen pomen na javne zadeve in na celotno življenje in miselnost pravoslavni narodov neprimerno manjši od katoliške literature na Zahodu in v splošnem — se lahko

reče — minimalen. Zato so ti narodi s tako lahko zapadli pod nove nasilne režime in zato tako težko vsklajajo moralna načela in moderno tehnično civilizacijo ter oblast. Manjka jim jasnih moralnih in duhovnih smernic, katere jim je bila dolžna dati pravoslavna Cerkev preko svojih modernih mislecev.

»SLOVANSKA DUSA« IN EKUMENIZEM

Tudi Korenovo pisanje o »slovanski duši« in o tem, da so »Slovani po naravi bolj sposobni, da premostijo razne psihološke neprijetnosti, kot pa Grki, ki so v tem oziru preveč racionalni in zato tudi manj okretni«, nas neprijetno spominja na ne preveč oddaljene čase, ko smo slišali in brali o raznih »germanskih dušah« in »krvi« in o tem, da so nekateri narodi bolj sposobni velikih in junaških dejanj kot drugi.

Sprašujem se, ali p. Koren zares sam verjame takim nesmiselnim in resno jemlje tako nabrekle fraze, ki sodijo v ropotarnico romantičnih pesnikov prve polovice preteklega stoletja? In končno sta bila vendar tudi sveta Ciril in Metod Grka. Jima je torej primanjkovalo »sposobnosti za premostitev raznih psiholoških neprijetnosti« in sta bila »manj okretna«? Najbrž bi delal avtorju krivico, če bi verjel, da pomenijo te fraze kaj drugega kakor stavke, ki so mu zdrknili s peresa v preveliki vnemi in naglici, ne da bi bil pretehtal, kaj pravzaprav misli napisati. Če pa jih je napisal premisslono, je zašel s tem na zelo nevarno pot, ki lahko pravemu ekumenizmu mnogo več škodi kot koristi.

Kesnični, to je stvarni ekumenizem mora videti v svetih bratih iz Soluna svetnika vesoljne Cerkev, misijonarja, ki sta si pridobila velike zasluge za pokristjanjenje nekaterih slovansko govorečih narodov, in nebeška priprošnjaka, da bi bilo delo, ki sta ga začela, srečno dokončano. Če pa si kdo predstavlja, da je možno danes nadaljevati delo tam, kjer sta ga morala pustiti Ciril in Metod, ignorira zgodovino. Današnji ekumenizem mora pazljivo slediti današnjim duhovnim in vsem drugim življenjskim gibanjem pri pravoslavni narodih in to pri vseh brez izjeme in mora biti do vseh enako pravičen in naklonjen. Tu ne sme biti nobenega romantičnega razlikovanja med tistimi, ki »so nam brati po krvi (kdo je to izmetil?) in tistimi, ki imajo manj »bratovske krvi« kajti tako razlikovanje bi nas privedlo do tega, da bi napravili iz ekumenizma slabo in že davno preživelo kopijo »slavjanofilstva« in enak bi bil najbrž tudi njegov konec.

(Nadaljevanje na 9. strani)

Življenjski praznik koroške pesnice

Koroški Slovenci so v nedeljo počastili življenjski jubilej priljubljene koroške pesnice — Milke Hartmanove. Dan prej je namreč dopolnila 65 let.

Krščanska kulturna zveza v Celovcu je priredila njej na čast proslavo v Kolpingovi dvorani. Na proslavi so štirje koroški slovenski zbori peli pesmi Milke Hartmanove: celovško pevsko društvo Jakob Petelin - Gallus, skupni zbor pevskih društev Obirsko in Zelinje, pevski zbor katoliškega prosvetnega društva v Globasnici in pevsko društvo »Korotan« iz xmhela pri Pliberku.

Dijaki celovške slovenske gimnazije so dekla mirali, skupina gojenk iz provincialnega domašolskih sester pa je odigrala izbrane prizorčke igr Milke Hartmanove. Slavnostni govor je imel prof. dr. Vinko Zwitter.

Zanimiv in značilen je življenjski praznik koroške ljudske pesnice, kakor ga je objavilo kulturno politično glasilo koroških Slovencev »Naš tednik«:

Iz Libuč (v Podjuni) doma, je Milka po končani libuški ljudski šoli obiskovala gospodinjstvo pri šolskih sestrah v Ljubljani. Vse ostalo življenje pa je posvetila skrbi za mladino, bodisi pri mladinskih prireditvah, bodisi v kuharskih tečajih, ki jih je vodila širom južne Koroške. Saj gotovo v južnem delu dežele ni župnije, kjer bi Milka ne vodila kuharskega tečaja. Take tečaje je vedno zaključila z razstavo in kulturno prireditvijo.

Posebnost teh kulturnih prireditev je bila v tem, da je vse točke programa sama pripravila, sama zložila tekste, sama tudi dostikrat dala pesmi napev. Koliko ljubezni in skrbi je vložila v to svoje delo, vemo le tisti, ki smo jo videli pri delu. Na žalost pristojne oblasti za to nesebično delo niso našle prav nobenega razumevanja in niso dale nobene podpore. Pač pa je ponovno

pri takih prireditvah doživela sumničnja in napade, posebno še okoli zadnjega tečaja na Zomanju in v Skofičah leta 1938.

Kot vsa Hartmanova družina je bila tudi Milka izgnana iz domovine. Oče je našel smrt in grob v srednji Nemčiji, brat Tevžej na fronti. Brat Hanzej se je vrnil z družino iz taborišča, kjer si je nalezal kal boleznijo, kateri je pred desetimi leti podlegel in zapustil ženo Malžo in tri otroke. Brat Foltej se je 1945 po dolgoletnem zaporu vrnil iz Dachaua.

Po drugi svetovni vojni je Milka z vsem optimizmom zagrabila za delo.

Ko kuharski tečajji po farah niso bili več mogoči, je priskočila šolskim sestram v St. Rupertu na pomoč, kjer je pomagala premostiti marsikatero vrzel.

Kolikokrat je prišla Milka na pomoč pri raznih podeželskih in družinskih svečanostih, pri primicijah, porokah in krstih.

Tudi danes je še Milka oskrbnica farne mladine v Pliberku, kake prisrčne proslave materinskega dne spravi na oder farnega doma, s kako ljubeznijo je tudi še danes pri naših malih. Naša Milka je vedno med nami.

Da bi ostala za vse čase naša Milka nam, je v svojih gredah zapustila »Moje grede«. Krasen soplek cvetja iz naše domovine je zbrala iz Podpeccja in nam vsem poklonila podjunsko himno »Oj Podjuna, kako si lep«.

K temu življenjskemu slavu se hočemo prihodnjo nedeljo zbrati v Kolpingovi dvorani v Celovcu, da se naši Milki zahvalimo za njeno nesebično delo in jo prosimo za njeno duhovno oporo tudi v bodoče.

Priljubljeni in za slovenstvo tako požrtvovalni koroški pesniki čestitajo k njenemu jubileju tudi primerski Slovenci.

PREJELI SMO

Spoštovano uredništvo:

V članku tukajšnjega slovesnega dnevnika z dne 8. t.m., ki govori o letošnjih Prešernovih nagradjenih in nagradjenih iz Prešernovega sklada, je rečeno, da so se udeležili tako akademije kot sprejema na tem slovenskem kulturnem prazniku v Ljubljani tudi *predstavniki* (podčrtal podpisani) zamejskih Slovencev.

Ko bi bila ta vest docela točna, bi dejal, da je razveseljiva in lepa, zlasti še za ta naš veliki kulturni praznik. A ker zamejski Slovenci — vsaj v Italiji — doslej še nimamo skupnega organa, ki bi nas tostran in onstran meje zastopal, me kot Tržačana po rojstvu in bivališču zanima vedeti, kdo nas je pravzaprav predstavljal na teh svečanostih? Pa ne, da so tudi to pot bili le ljudje iz kroga Slovenske kulturne gospodarske zveze? Njen predsednik je nedavno tega vendar izjavil, da ta organizacija nima in ne bo imeti monopola nad zamejskimi Slovenci v Italiji!

Ce je temu tako, ali bi ne bil že skrajni čas, da osnujemo skupno predstavniško telo — ne oziraje se na svetovni nazor in politično prepričanje — nekak Narodni svet, ter z njim dokažemo, da smo končno postali Prešernovi?

Naš nesmrtni pevec je iz slovenskega osrčja zapel in poje vsem Slovincem, da bi zedinil »rod Slovencev« — Ceprav še vedno raztelesen med tremi (točno med štirimi!) državami, z neustvarjenim programom Zedinjene Slovenije, ki nam kot fatamorgana stoji pred očmi, smo zdaj predvsem po njegovi zaslugi vsaj duhovno združeni, kar je ravno v teh dneh prepričljivo dokazala naša mladina, ki je — po Zupančičevu — »pesnika slavila« po vseh slovenskih šolah, ne le v Ljubljani ali Mariboru, marveč tudi v Gorici Trstu in Celovcu. Ali ne?

Kar me ob stoosemnejši obletnici njegove smrti teži, je nam vsem skupna bol, ki jo nosimo v duši. V čašo sladkega napoja, ki smo jo spet dvignili ob njegovi prešerni Zdravici, smo še enkrat morali potopiti grenko žalost, ki nas, njegove potomce, razjeda: Prešernovega duha nismo uresničili!

In ko znova in znova prebiram tega našega neumrljivega barda, vidca in preroka, se poln zaupanja — nezaupanja oziram okoli sebe. Kar vidim, me razburja in plaši, a nečesa mi ne more vzeti: vere, da homo Slovenci nekoč zagotovo doseglji cilj, ki nam ga je naš Mojzec pokazal!

DUSAN BUFON, pravnik, Trst

Kdo je predstavljal zamejske Slovence (iz Trsta, Gorice in Beneške Slovenije), tudi mi ne vemo. Znano pa nam je, da tisk iz osrednje Slovenije, ko piše o predstavnikih ali predstavništvu zamejskih Slovencev, to vprašanje strašno poenostavlja in navadno napačno ter netočno poroča. Dejstvo je namreč, da zamejski Slovenci v Italiji nimamo skupnega predstavništva. Slov. kulturno gospodarska zveza, oziroma njen izvršni odbor predstavlja kulturne in druge organizacije, ki so v njej vključene. Nikakor ne moremo reči, da je SKGZ množična organizacija vseh Slovencev v Italiji. Če preidemo na vprašanje slovenskih političnih organizacij, ugotovimo, da je na Tržaškem izrazito slovenska politična organizacija le Slovenska skupnost, ki ima za seboj sedem tisoč slovenskih volilcev in volivk (na zadnjih upravnih politivah je njena politična moč bila ponovno potrjena). Mnogi Slovenci so dalje organizirani v Italijanski komunistični partiji, v Združeni socialistični stranki in Ital. socialistični stranki proletarske enotnosti.

Vprašanje skupnega predstavništva je seveda pereče in vedno aktualno, a ga moramo obravnavati z upoštevanjem stvarnosti, v kateri se nahajamo in ki smo ga pravkar navedli. Kar zadeva naš list, vam je gotovo znano, da je bil VEDNO za uresničenje skupnega predstavništva Slovencev v Italiji.

Mislimo, da je tudi nekaj prispeval za uresničenje tega cilja. Tako si je prizadeval, da bi prišlo do skupnih političnih nastopov vsaj nemarksiističnih Slovencev, in ta prizadevanja so bila uspešna, kot kažejo zlasti volilni nastopi Slovenske skupnosti. Morda je kdo drug bolj kot mi poklican in sposoben, da uresniči skupne nastope ali kakršnokoli obliko sodelovanja med marksističnimi Slovenci.

GOSPODARSTVO

Veselo gospodarstvo

Pod naslovom »Veselo upravljanje javnega denarja« je prinesel turinski dnevnik »La Stampa« v sredo uvodnik, iz katerega vzemo med drugim, da imajo vestni pometachi v središču enega najrevnejših področij v Italiji in v vsej Evropi, to je v Messini na Siciliji, 180.000 lir plače na mesec. T je — pripominja omenjeni list — najbrž najvišja plača cestnih pometachev v vsej Evropi, vstevši najbogatejše države.

Iz istega članka pa tudi izvemo, da znašajo izdatki mesta Messine 356,6% toliko, kot ima dohodkov, kar pomeni, da da za plače in drugo na vsakih 100 lir dohodkov kar 356,6 lir izdatkov. »In upoštevajoč tisto, kar zaslužijo pometachi, smo zares radovedni, koliko zaslužijo vodilni občinski funkcionarji. Samo tako si bomo morda lahko razložili, kako to, da dobiva nedaleč od Messine, v Palermu, tajnik deželne zbornice po 36 milijonov lir na leto, to je precej več, kot dobiva predsednik Italijanske republike,« pripominja »La Stampa«.

Glede na to, da presoja družba danes ljudi po tem, koliko zaslužijo, nam ni težko razumeti, zakaj uživajo gotove delovne plasti, ki pa zaradi tega niso manj zaslužne od cestnih pometachev, tako malo ugleda, nadaljuje list. K takim plastem prištevamo med drugim karabinjerje in agente javne varnosti, ki imajo pri opravljanju svojih vsakdanjih dolžnosti skoro vsak dan tudi smrtne žrtve ali ranjene v spopadih z banditi, a zaslužijo pri vsem tem manj kot polovico toliko kot messinski cestni pometachi in nekateri komaj tretjino toliko.

Med take zapostavljene kategorije spadajo tudi tisti, katerim zaupamo naše otroke, osnovnošolski učitelji — nadaljuje »La Stampa«. Njihova začetna plača znaša komaj 100.000 lir, brezposelnih je že 200.000 in pretekle dni se jih je 140.000 potegovalo za 5970 mest, tako da bo samo en sam na vsakih 23 prišel do stalne plače. Spričo tega ne vzbujajo več začudenja novice, ki se vedno bolj pogosto pojavljajo v dnevnikih, da se ljudje z maturo in celo s končano univerzo potegujejo v južnoitalijanskih mestih za službo cestnih pometachev. V Cataniji, Neaplu in tudi v drugih mestih se dogaja, da cestni pometachi dajejo v najem svojo metlo (seveda za mnogo nižjo plačo) in se sami lahko posvetijo še kaki drugi službi.

Seveda vse to ni logično, ni pravično — pripominja »La Stampa« — vendar postajajo take krivice — ali neenakosti, kot imenujejo to ravadno politiki — običajna plat italijanskega življenja, kjer gre za javni denar. Plače javnih nameščencev so vedno manj odvisne od kvalitete in količine opravljenega dela. Mezde in plače, doklade k' plačam, likvidacije in pokojnine posa-

Pri teh naporih pa je po našem mnenju treba imeti nekoliko več smisla za stvarnost, kot veje i. Vašega sicer lepega in prav gotovo dobronamerne pisma. Ideali Franceta Prešerna, so tudi naši ideali, vendar dvomimo, da jih moremo in bomo dosegli. Važno v celoti pa je predvsem, da po teh idealih vsi težimo in da po njih uravnavaemo svoja prizadevanja in svoje vsakdanje življenje. Ce se bo to zgodilo, smo namreč že na dobri poti.

D. L.

meznih kategorij javnih nameščencev so predvsem v sorazmerju z močjo njihovih sindikatov in s konkurenco med posameznimi sindikati, s številom njihovih članov, kar je važno v volivne namene, in s pritiskom, ki ga lahko posamezna kategorija izvaja na stranke in na parlament.

Dokler ni izbruhnil škandal plač, ki so jih dobivali funkcionarji za civilno motorizacijo, so imeli nekateri na prometnem ministrstvu v Rimu po 300.000 lir na mesec, drugi — iste uradniške stopnje — pa so dobivali mesečno po en milijon. To ni bilo odvisno od dela, ampak od tega — v katerem nadstropju je kdo delal.

List končno opozarja še na škandal s plačami in odpravninami v zavodih socialnega zavarovanja in pravi, da ne bo nihče prepričal množice tistih, ki dobivajo pokojnine, ki ne zadostujejo ne za življenje in ne za smrt, da je pravično dati funkcionarjem v teh zavodih za malo let dejanske službe na stotine milijonov odpravnine ali mesečne pokojnine okrog 700.000 lir. In vendar so mase uradništva zavodov socialnega zavarovanja s svojimi stavkami in pritiski dokazale, da lahko spravijo v težave celo vlado.

»La Stampa« zaključuje: »To je Italija. Čim šibkejši je kdo, tem bolj ga teptajo. In čim močnejši je kdo, tem bolj mu uspe teptati druge. Stari upokojenci nimajo nikogar, ki bi jih branil, in ne posedujejo tako imenovane »pogodbene sile«? Potem se pač naj zadovoljijo s tem, da morajo živeti z nekaj sto lirami na dan.«

List poudarja, da bi vendarle morali najti način, da bi postavili mejo egoizmu privilegiranih kategorij.

TITOV OBISK V AVSTRIJI IN KOROSKI SLOVENC

(Nadaljevanje s 3. strani)

ni da bi govoril, kar je dobro znano vsakemu Slovincu. To je preračunano na to, da bi potujčevanje manjšine čim hitreje napredovalo. Pa tudi pritisk celovške škofije za potujčevanje v cerkvah ni še prav nič prenehal.

Stvari torej niso tako rožnate, kakor jih vidi avstrijski zunanji minister, četudi ni rečeno, da se s časom ob dobri volji vlade in avstrijskih oblasti na splošno ne bi utegnile obrniti na bolje. Toda to se bo šele videlo. Koroški Slovenci vsekakor upajo, da bo ta obisk z ogretjem uradne atmosfere nekoliko prispeval k ustrezljivejšemu odnosu avstrijskih uradnih krogov do slovenske manjšine.

Predsednik Tito je podelil večjemu številu avstrijskih osebnosti visoka jugoslovanska odlikovanja, avstrijski predsednik pa je odlikoval jugoslovanske goste, med njimi predsednika Izvršnega sveta Slovenije, Janka Smoleta.

Slovenski skladatelj Alojz Srebotnjak je dobil na mednarodnem razpisu za nove skladbe »Gian Battista Viotti«, ki ga prirejajo letno v Vercelliju, zlato medaljo za svojo skladbo »Sonatina II za violino in klavir«. Odločalo je mednarodno razsodišče. Pri razpisu je sodelovalo 74 skladateljev z vsega sveta

Spomini iz prve svetovne vojne

■■■ 37 ■■■■■ V RUSKEM UJETNISTVU ■■■■■ Inž.-J. R. ■■■

Zelo lahko 4 kolesno vozilo: nekoliko pod meter dolga in 40 cm široka dobro zglajena deska, pritrjena na vzmeti iz najboljšega jekla, vprega en konj, peljejo se pa lahko do 3 osebe, ki zajašejo desko kar tako ali pa pokrito s plahto. Zajahala sva in je šlo zelo hitro, ker je bilo precej ravno, potem pa še bolj hitro, ker je šla pot malo navzdol. Ni se bati, da se begunka prevrne, a če bi se, se ne pade zelo globoko. Vožnja je zabavna skoraj kot na motornem kolesu, a na dolgih progah mora boleti sedalo. Noge, oziroma stopala so naslonjena, hrbta pa ne moreš nikamor nasloniti, če nimaš zadaj nekoga, ki bi se rad naslonil na tvoj hrbet.

Po približno pol ure vožnje sva prispela k mali skupini hiš, kjer je bilo »Kreditnoe Občestvo«, neke vrste nakupovalna in prodajna zadruga s hranilnim odsekom. Vodil jo je neki pop — duhovnik, s katerim me je ravnatelj seznanil, češ da bom pozneje jaz hodil po sladkor. Pop je odvrnil, da naj prinesem s seboj legitimacijo, pa da bom dobil. Več se zame ni zanimal. Izgledal je nervozen, kar se slovenski pravi siten. Ravnatelj je rekel, naj pride v skladišče, meni pa je ravnatelj naročil, naj malo popazim na konja in »begunko«. Konj da je zelo krotek in pameten. In tako sem prišel v stik s kobilo Galko, ki mi je bila zvesta in na razpolago ves čas mojega bivanja v

Todoreštih. Ni spadala k velikim živalim, bila je rjavo-orehove barve, do'ro rejena, s hrbtom kot plošč pri »begunki«, griva ostrižena, očke nagajive, gobec malo podvit, zobe pa je znala pokazati tako, da je dvignila zgornjo šobo. Če je kaj hotela, je tolkla po tleh s svojo desno nogo. Tako je tudi tolkla, ko je ravnatelj šel s popom v skladišče. Za kratek čas je prenehala, pa zopet začela. In gledala je stalno proti vходу v skladišče. Torej nekaj hoče. Hitro sem jo navezal k nekemu stebru in stopil v skladišče. Ravnatelj in pop sta se nekaj kregala, a sta tisti trenutek prenehala. Povedal sem ravnatelju, da kobila tolče z nogo. A poznam jo, pravi ravnatelj, daj, pop, par kock sladkorja, da bo kobila zadovoljna in bo vzljubila agronoma. In res mi je pop dal pet kock sladkorja, ki pa so bile majhne. Ko sem prišel v bližino Galke, je potolkla parkrat s kopitom, parkrat pa vzdignila zgornjo šobo. Na dlani sem ji ponudil kocko in jo je lepo vzela z jezikom ter se posladkala. Potem me je milo gledala, a prav kmalu zopet potolkla z nogo in dvigala šobo. Dal sem ji zopet kocko in tako še dvakrat. Vsakokrat je cepetala in se šobila. Nato sem ji pokazal prazni roki, a se je ozirala proti mojemu žepu, kamor sem skrtil eno kocko. Najbrž jo je zavohala. Pogledovala je mene in potem proti žepu, pa zopet mene in tako ponovila nekajkrat,

nato pa potolkla z nogo in se našobila. Kaj sem hotel? Dal sem ji. Potem pa je začela lizati mojo roko, ko sem ji pokazal, da nimam nič več.

Nedaleč je bil vodnjak in tam sem si umil roki, nato sem sedel na »begunko«. Sedel sem kakih 5 minut, pa ti začne Galka zopet tolči z nogo, a se ni šobila. Kaj pa hoče sedaj? Počakam še nekoliko, a ker ne prestane, grem zopet v skladišče in povem to ravnatelju.

»S tem hoče Galka povedati, da ji je dolgčas in da bi lahko šli domov,« je rekel.

Sel sem ven in kmalu za tem je prišel tudi ravnatelj, ki je nosil eno vrečo, za njim pa pop drugo, v vsaki 20 do 25 kg sladkorja. Eno vrečo je namestil ravnatelj pred seboj na »begunki«, drugo jaz, tako sva se vračala domov.

»Eh trd je, trd je pop, vem da me je zopet. Moral bi dobiti po 2 funta sladkorja na osebo, a dobil sem ga samo poldrug funt. Sedaj pa deli! A odkod dobivajo sladkor nemške vasi v Besarabiji, ki niso deležne aprovizacijskega sladkorja in jim ga nikdar ne zmanjka?«

Ker je šla pot nekoliko navkreber, je Galka izgubila svojo objestnost in se začela potiti. Dobro da ni bilo več daleč. Na dvorišče sva prišla istočasno z zadnjimi delavci s polja. Ravnatelja, sladkor in odejo sem pustil pred ravnateljevo hišo, Galka pa je peljala »begunko« z menoj proti konjušnici, kjer sem vse skupaj izročil Cukmaku ml., a prej sem Galko potrepljal po vratu. Dvignila je šobo. Kdo jo razume?

(Dalje)

Pokristjanjenje Slovencev

(Nadaljevanje s 3. strani)

In beseda sorodnik? Ta pride iz besede soerr — tisto, na kar se lahko priseže, t. j. zanesa. Soeri je pomenilo prisega, soera — dati priseči. Odtod tudi slovenska beseda srenja, ki obstoja v podobni obliki in pomenu (sören) tudi v norveščini.

Mitologija in verstvo

Že razni tuji znanstveniki so opozorili na nenavadno veliko skandinavskih mitoloških elementov v slovenski ljudski folklori, ne da bi bili mogli dati za to kako zadovoljivo razlago.

Omenili smo že ostanke češčenja boga Hora v slovenskih ljudskih navadah in v jeziku. Pa tudi beseda Bog je iz starodavnega nordijskega jezika, četudi so ji iskali nekateri slovenski etnografi in jezikoslovci izvor v iranskih jezikih, v skladu s pojmovanjem, da je treba skati izvor Slovencev in Slovanov nekje daleč na vzhodu. V resnici pa je izvor besede Bog zelo preprost, čemur se tudi ni čuditi, saj odgovarja najbolj elementarni človekovi potrebi. Beseda Bog namreč ni drugega kakor staroskandinavska beseda bogi (novonorveško boge), ki pomeni nebo ali nebesni obok (seveda pa tudi beseda obok ni drugega kot o-bog(i), pri čemer pomeni predpona o tako po skandinavsko kot po slovensko nekaj, kar je visoko ali zaokroženo, npr. o-bešeno.). Davni Skandinavci in med njimi predniki Slovencev so pač verjeli, kakor menijo preprosti ljudje še danes, da je bivališče Boga na nebesnem oboku nad oblaki. Bogi pa je pomenilo tudi sončni žarek in curek (npr. krvi). Nebo je najbrž sestavljena iz določnega spolnika ali kazalne-

ga zaimka enn ali hinn, torej enn-bogi — nebo.

Od staronordijske besede bogi izhaja v slovenščini še več drugih besed kot npr. upogniti, ubogati (Boga?), pokati (od grmenja na nebu?), morda tudi puhati (v pomenu žarka) in božati (v istem smislu).

Beseda sveti pride iz staronordijskega izraza sveiti — žrtvena kri, kri od obrednega zakola, torej sveta kri. Beseda duša pa je prišla iz besede dys, ki je pomenila v starodavnem nordijskem jeziku nagrobni kup kamenja ali majhen nagrobni griček. Dysja je pomenilo metati kamenje ali zemljo na grob ali polagati darila v živilih itd. na nagrobni griček. Jasno je, da je šlo pri tem za češčenje duš umrlih.

Slovenska beseda Božič skoraj gotovo prvotno ni imela zveze s krščanskim Božičem, ampak je prišla iz staronordijske besede bósi — hudobnež. Najbrž so naši davni predniki mislili, da je v zimskih dneh, ko so postali dnevi najkrajši, zmagoval hudobni duh. Pozneje se je ime pač samo preneslo na Božič, ker je slučajno odgovarjalo pomenu krščanskega praznika, če so se sploh ozirali na to in če niso enostavno sprejeli izraza, ki je veljal že iz davnine, tudi za krščanski praznik.

Od srede januarja (torej od časa, ko se je nehala vlada zlega duha »božiča« (spomin nanj se je ohranil tudi v skandinavski besedi buseman — strašilo in v slovenski besedi bušman, ki pomeni nekaj podobnega, samo danes v bolj humorističnem smislu; tako se reče npr. razkuštranemu otroku) do sredine februarja je trajal mesec boga Hora; temu mesecu so pravili (po ohranjenem

staronordijskem izrazu) torri, kar je gotovo le že rahlo popačena oblika horri. Ob koncu tistega meseca, torej sredi februarja, pa so praznovali praznik zmage boga Hora nad hudobnim duhom. To je bil praznik Koranda, na katerega še zdaj spominjajo koranti. Ta praznik pa so imenovali tudi pust, kar je bil sinonim za and — duha. Slovenska beseda pust je torej v najpristnejši obliki ohranjena staronordijska beseda za zmago duha boga Hora. Pust je bil v pravem pomenu besede praznik zmage boga plodnosti in rasti, zelenja in svetlobe nad zlim duhom teme, smrti in mraza.

Beseda jord je pomenila zemljo in od te besede pride verjetno beseda črt — ime, ki so ga stari Slovenci najbrž dajali nekemu zlobnemu duhu. Nekdanji »Črni bog«, o katerem poroča tudi Valvazor, pa je lahko pomenil tudi ostanek vere v boga Hora. Tu naj omenimo, da je pomenila staronordijska beseda illr zlo, slabo, bolno, in da pride najbrž od tega slovenska beseda zlo, po že omenjenem pojavu, da so dobile besede, ki so se začenjale s samoglasnikom, s časom spredaj kak samoglasnik.

Slovenska beseda vile (bajna ženska bitja) je tudi iz staroskandinavske mitologije. Beseda pride iz staronordijske besede vili, ki je pomenila željo, poželjivost, voljo, prijaznost. Vilna je pomenilo napraviti komu kaj dobrega. Vile je torej rodila naivna želja davnih Skandinavcev, da bi jim bajna bitja izpolnila njihove želje, ki bi ostale drugače neizpolnjene, ker sami tega niso zmogli. In res je bila vloga vil, kot znano, v tem, da so s čudežnimi in dobrodejnimi posegi pomagale ljudem v stiskah ter jim pripomogle k dobri letini, k zdravju, do zaklada in podobno.

(Dalje)

ŽENA IN DOM

Ali se naš dijak zna učiti?

Kako ravnati, da bo vsak dan pripravljen za šolsko delo?

Pri učenju je nujno, da se osebno discipliniramo. Ustvariti si je treba ustaljen **dnevni red**, ki bo zajemal čas za učenje, za razvedrilo in zabavo. Učiti se je treba vedno ob istem času, da se nam oblikujejo mehanizmi, navade in nam ni potrebno porabljanje toliko energije, ko se lotevamo dela. Vsakdo pa naj zase presodi, kateri čas je zanj najbolj ustrezen, da bo učenje čim bolj plodno. Nekaterim ustreza dopoldanski, drugim večerni čas. Takoj po jedi in v kasnih nočnih urah se ni priporočljivo spravljati k delu, ker je organizem utrujen.

Za uspešno učenje je pomemben prostor, ki lahko že sam po sebi vzbuja delovno razpoloženje in veselje ter zelo skrajša čas za prilaganje. Kjer smo se navadili, gre »laže v glavo« kot pravimo. Obenem poskrbimo, da bo okoli nas mirno, da nas nihče ne bo motil, da bomo za učenje lahko zbrani.

Na delovni mizi si pripravimo vse, kar bomo potrebovali za učenje. Zato odstranimo vse, kar utegne odvracati našo pozornost od dela: razne slike, revije, časopise in druge predmete.

Za študij je pomemben celo stol, na katerem sedimo. Za duševno koncentracijo je potrebna celo neka napetost mišic. Zato naj bo stol sicer udoben, vendar preprost, ne pa elastičen. Ne smemo se prepustiti udobju in spavanju.

K učenju moramo pristopiti z določenim ciljem: kaj se bomo učili in koliko časa. Trdno postavljen cilj in namen je motor, ki nam pomaga premagovati trenutno nerazpoloženje, lenobnost in udobnost, zaradi katerega kaj radi odlašamo z delom in ga odlagamo na poznejši čas. Delajmo vedno na-

črtno in z uro pred seboj! Ne čakajmo, da nas bo učenje samo zagrabilo, prevzelo in razvnelo. Nič ne pride samo od sebe. Zlastno voljo in v času, ki smo si ga sami postavili se moramo spoprijeti z delom. Določimo si časovno normo in se pri tem kontrolirajmo, ali smo jo izpolnili ali ne in zakaj ne. S tem vzgajamo sami sebe. Navajajmo se na to, da bomo držali svojo pozornost in zbranost na vajetih, da se ne bomo prepustili sanjarjenju, drugim mislim ali pa zunanjim motnjam.

Česa naj bi se najprej lotili?

Za delo se moramo »ogreti«. Za začetno dobo izberemo lažjo snov ali pa pismeno ali kako drugo nalogo, ki gre hitro izpod rok. Nato se lotimo najtežje, najzahtevnejše snovi, ker je tedaj naša zbranost največja. Temu naj sledi kratek odmor, potem pridejo na vrsto še ostale naloge. Tuje jezike je potrebno študirati vsak dan, čeprav kratek čas.

Tempo učenja je pri nekaterih ljudeh hitro, pri drugih počasnejši. Predpisati ga ni mogoče. Vsakdo ga mora prilagoditi sebi. Če si določimo prekratek čas, se zelo napenjamo in prehitro utrudimo, še preden se pretolčemo skozi vse predmete. Predolgo posedanje pri knjigah in zvezkih brez koncentracije je pa za organizem naravnost škodljivo.

Druga težava za mlade pa je **tehnika učenja**. Poznam dijake, ki snov le prebirajo in še to po možnosti iz kratkih in površnih zapiskov. Ko tako bežno preletijo v šoli obdelano snov, jo sicer prepoznajo, se je spomnijo, vendar je pa to le **pasivno** spominsko delo. Učiji pa se je treba **aktivno**, z miselnim naporom in trdnim namenom: to si moram sedajle osvojiti.

T. M.

(»Naš tehnik«)

Dve plati ekumenizma

(Nadaljevanje s 6. strani)

EKUMENIZEM MORA BITI MODEREN

Ekumenizem mora biti moderno, živo, inteligentno in do vseh enako pravično gibanje, odprto za vse moderne probleme in za vse današnje potrebe in stiske narodov, katere bi radi pripravili do združitve pod streho ene Cerkve; če pa tega ne bo zmoglo, bo pomenilo samo en ponesrečen poskus več. Predvsem ne sme »popravljati« zgodovine. Pravoslavni narodov ne skominja po slovanski ciril-metodijski romantiki, ampak se jim toži po tistem, kar ima danes živo krščanstvo povedati njim in vsemu človeštvu. Pri njem iščejo odgovore na svoje današnje probleme in stiske.

In ravno o teh današnjih problemih in stiskah vzhodnih narodov najdemo na žalost bolj malo, vsekakor pa premalo pisanega v tem zborniku »Kraljestva Božjega«. Ničesar ne vzmemo o današnjem razpoloženju mladine pri teh narodih, o razpoloženju ljudskih mas do religije in zlasti do pravoslavne in katoliške Cerkve, o novih oblikah religioznosti, o današnjih poskusih pravoslavne cerkvene umetnosti, o odnosu pravoslavne Cerkve do marksizma in ateizma, o socialnih, gospodarskih in narodnostnih prolemih Vzhoda in o tem, kako gledata vzhodna in zahodna Cerkev nanje.

Namесто tega pa najdemo, kot rečeno, mnogo preživele romantike (ki med drugim ne zna ločiti Strossmayerja škofa in ekumenskega duha od Strossmayerja naivnega politika »ilirca« in nam ponuja tako drugega kot prvega), mnogo

naivnosti in vse prehudo zamenjavanje tistega, kar bi lahko imenovali zgodovinsko cerkveno folkloro (petje, obrede itd.) z bistvom ekumenizma.

VEČ POZORNOSTI MODERNIM PROBLEMOM

Tu sta se nam torej pokazali dve plati ekumenizma: romantična, zanesenjaška, naivna, rasno pobarvana in zelo čustvena, in druga, trezna, moderna, informirana in iščoča, kot prihaja do izraza v člankih Janeza Vodopivca, Franca Perka, Ivana Zužka DJ in še nekaterih drugih avtorjev. Jasno je, katera ima več možnosti za uspeh.

Proti takim iluzijam, kot jih najdemo v Korenovih člankih, je treba takoj od začetka kritično nastopiti in izzvati jasno in načelno diskusijo, da si ne bomo napravili Slovenci še novih iluzij, saj so nas že dosedajne veliko stale. Naj nam avtor ne zameri teh opomb; prepričani smo namreč, da je zapisal svoje misli v navdušenju in da ni premislil, kam bi njihova uresničitev končno pripeljala.

Vse to pa tudi dokazuje, da je pri nas potrebno razčistiti še marsikaj tudi v pogledu ciril-metodijskega gibanja in razpršiti tisto nekam puhlo in zastarelo vseslovansko romantiko, ki ga je začela obdajati, ter posvetiti več pozornosti modernim problemom Vzhoda.

Po našem mnenju bi se moralo uredništvo zbornika »Kraljestva Božjega« živo zavedati pomena take publikacije in sprejeti vanjo res samo kvalitetne in dobro premišljene sestavke, odkloniti pa brez ozira na zamere vse, kar ne zasluži take ocene.

F.J.

Z Goriškega

SKGZ IN UNIJA ITALIJANOV IZ ISTRE IN REKE ZASEDATA V GORICI

V soboto in v nedeljo bo v Gorici tretje zasedanje izvršnih odborov Unije Italijanov za Istro in Reke in Slovenske kulturno gospodarske zveze. Na zasedanju bosta obe organizaciji narodnostnih manjšin razpravljali o trenutno perečih vprašanjih in predvsem o načelnih stališčih zaščite manjšin na splošno. To v vidu zaključkov prvih zasedanj, od katerih je bilo prvo januarja 1965. leta v Trstu, posvečeno splošnim vprašanjem, drugo pa istega leta v juniju na Reki in posvečeno šolskim vprašanjem.

Zasedanje se bo pričelo v Gorici ob 17. uri v dvorani Attems ob prisotnosti predstavnikov oblasti, ko bosta na dnevnem redu poročili predsednikov: prof. Antonia Bormeja in Borisa Raceta. Zasedanje se bo nadaljevalo v nedeljo ob 9. uri v Gregorčičevi dvorani.

Ob tej priložnosti bo koncert pevskih zborov narodnostnih manjšin v mali dvorani »Unione Ginnastica Goriziana«, katerega čisti izkupiček je namenjen za poplavljenca.

Ob tretjem srečanju Unije Italijanov za Istro in Reko in Slovenske kulturno gospodarske zveze bo v soboto 18. februarja ob 21. uri

v dvorani »Unione Ginnastica Goriziana«

KONCERT PEVSKIH ZBOROV

italijanske manjšine iz Jugoslavije

Nastopili bodo:

skupina iz Vodnjana in folklorna skupina iz Rovinja — za slovensko manjšino v Italiji pa: pevski zbor Prosek-Kontovel in pevski zbor Dol - Poljane.

Viljudno vabljeni!

Izkupiček je namenjen poplavljenca

Krmin:

ŽALOSTNE IN VESELE

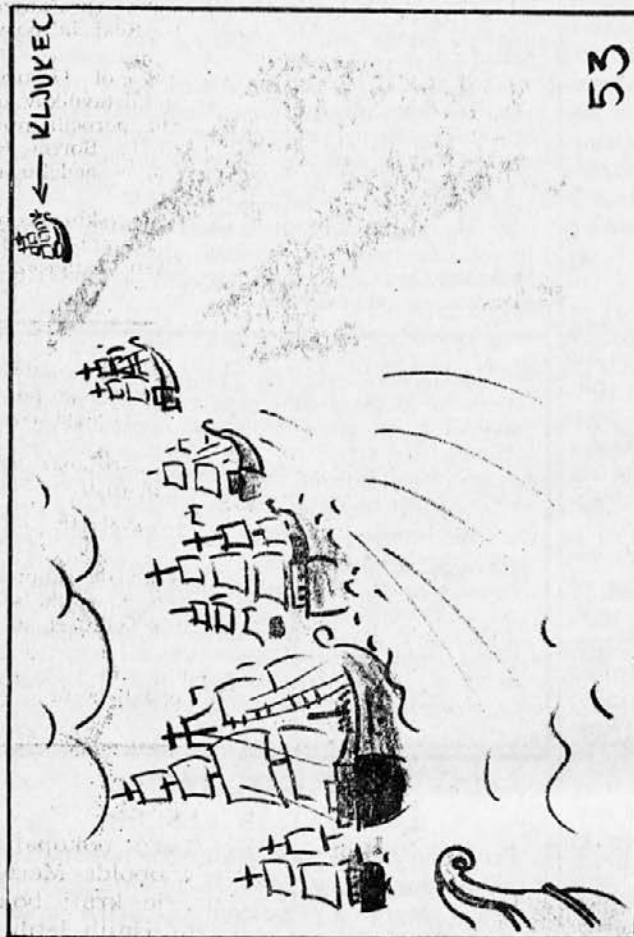
Prejšnji petek popoldne so pokopali v Krminu znanega trgovca Leopolda Mervincinija - Mervica. Podlegel je kruti bolezni komaj 52 let star. V prejšnjih letih je bil v službi pri finančni straži, ki se je tudi udeležila pogreba z zastavami. Potem si je pa podjetni mož pomagal do razvite trgovine, tudi z orientalskimi preprogami. Pokojnik je tudi rad dal svoj delež za slovenske ustanove.

V nedeljo se je pa Krmin res postavil s svojim pustovanjem. Pustni korzo, nogometne tekme in druge zabave so privabile v mesto res veliko množico gostov, kolikor jih še ni bilo v prejšnjih pustih. Posebna komisija je odlikovala alegorične vozove. Nekateri menijo, da je le preveč priznanj ostalo v domačem kraju. No, na koncu so pa le bili vsi veseli.

Ker smo v postu je pa treba spet obrniti misli na resne zadeve. Kmalu bodo odprli delovišče na Plešivem in na Paludu. Ne vemo pa, če bo spadalo v njegovo področje tudi asfaltiranje ceste do Plešivega. Ta je državna in bi moralo zanjo skrbeti podjetje ANAS. Popravila so že davno obljubljali in bi morala biti že končana, a je vedno isti izgovor: ni denarja.

Tudi na javni telefon čakajo na Plešivem že menda dve leti. Pa bo menda še potreba brezžično govoriti, ker se ne najde tistega dobre pol milijona lir, da bi postavili telefonske žice.

Pa kaj samo telefon, tudi na slovensko mašo pri Sveti Subidi čakamo že nekaj let v vsej tej okolici. Naši očetje se še spominjajo, ko je slovenski kaplan opravljal v tej cerkvi službo božjo in po domače pridigal. Zdaj, v »demokraciji« pa tega ni več.

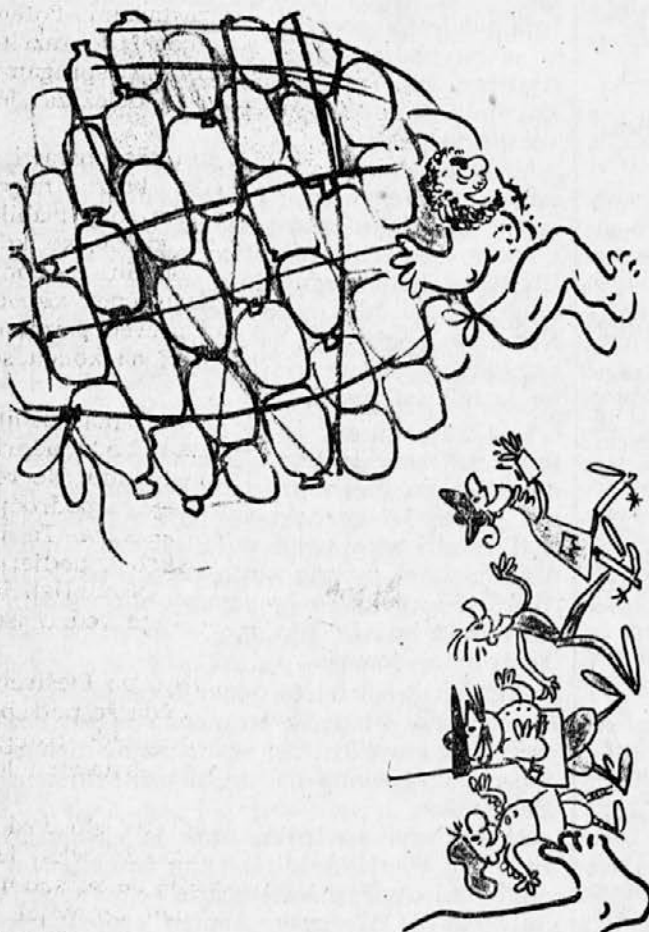

53

Zakladnik je pustil vrata odprta, ker jih ni bilo več vredno zapirati, in zdirjal k sultanu zorcčat, da sem zlorabil njegovo zaupanje.

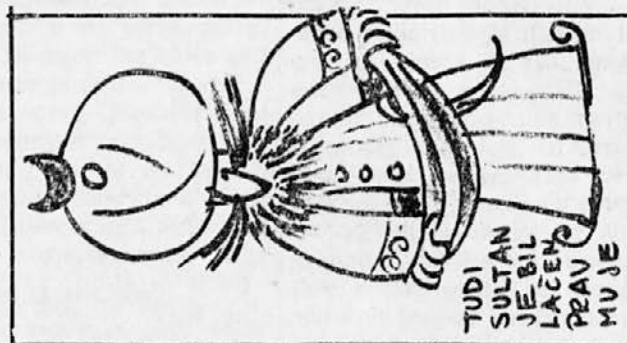
Ko je sultan slišal, da ima prazno zakladnico, se je skesal, da je tako nepremišljeno stavil z menoj. Pri priti je ukazal prvemu admiralu, naj se z ladjevjem zapodii za menojo in mi s topovi posveti pa pokaže, da najina stava ni bila taka.

Bili smo dve miljii od obale, ko sem zagledal celo turško floto, kako hiti za nami. Spet sem se zbal za glavo, kaj se ne bi. Toda eden izmed mojih slug, tisti, ki s pihanjem dvigne veter, je stopil k meni in rekel, da bo že on opravil s sultanovim ladjevjem.

53. Poklical sem svojega silaka in mu velel, naj prinese vreče in dolge vrvi, pa sva šla skupaj v zakladnico. A tistega, kar je silak pustil v zakladnici potem, ko si je nabasal vreče, fistega, dragi moji, se ni splačalo več odnesti. Ostala je prava malenkost. Pohitel sem s plenom naravnost v pristanišče, najel največjo tovorno ladjo, ki sem jo mogel v naglici stakniti, ter odjadral s služničadjo in priljago. Bal sem se, da bi si sultan premislil.

Nisem se bal zaman.

54. Postavil se je mož na krmo in začel iz ene nosnice tako silovito pihati na turško mornarico, iz druge pa v naša jadra, da so se Turki umaknili kot blisk, mi pa smo bili čez nekaj ur že v Italiji.

Zaklad je bil, resnično vam povem, praviljičen. Pa kaj bi vas o tem pričeval. Na žalost nisem imel nič od njega. Sem pač usmiljenega srca in v Italiji je bilo toliko sirot, prosjačenj pa tamkaj tako večje, da sem velik del svojega bogastva razdelil prosjakom na cestah.

Kar mi je potem ostalo, so mi ukradli razbojniki na poti v Rim. Njihov plen je bil

tako velik, da je mogla za stoti del cela spoštovana družina zase, za svoje otroke in njihove potomce kupiti odpustkov za vse svoje prejšnje in kasnejše grehe, in to iz prve roke v Rimu.

Tako je bilo z mojim zakladom, se pravi s sultanovim zakladom, ki sem si ga bil pridobil s pošteno stavo in ga prav tako hitro tudi izgubil. Eh, ubogi sultan, kako je moral potem varčevati pri jedi in pijanci!

In zdaj, prijatelji moji, je čas, da grem spat. Želim vam vsem lahko noč, jutri pa na svidenje.